

939**USTAWA**

z dnia 29 sierpnia 1997 r.

Prawo bankowe.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady prowadzenia działalności bankowej, tworzenia i organizacji banków, oddziałów i przedstawicielstw banków zagranicznych oraz zasady sprawowania nadzoru bankowego, postępowania naprawczego, likwidacji i upadłości banków.

Art. 2. Bank jest osobą prawną utworzoną zgodnie z przepisami ustaw, działającą na podstawie zezwoleń uprawniających do wykonywania czynności bankowych obciążających ryzykiem środki powierzone pod jakimkolwiek tytułem zwrotnym.

Art. 3. Wyrazy „bank” lub „kasa” mogą być używane w nazwie oraz dla określenia działalności lub reklamy wyłącznie banku w rozumieniu art. 2, z tym że:

- 1) nie dotyczy to jednostek organizacyjnych używających wyrazów „bank” lub „kasa”, z których działalności jednoznacznie wynika, że jednostki te nie wykonują czynności bankowych,
- 2) wyraz „kasa” może być także używany w nazwie oraz do określenia działalności lub reklamy jednostki organizacyjnej, która na podstawie odrębnej ustawy gromadzi oszczędności oraz udziela pożyczek pieniężnych osobom fizycznym zrzeszonym w tej jednostce.

Art. 4. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) bank krajowy — bank mający siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) bank zagraniczny — bank mający siedzibę za granicą,
- 3) międzynarodowa instytucja finansowa — instytucję finansową, której większość kapitału własnego należy do państwa będącego członkiem Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju lub banków centralnych takich państw,
- 4) karta płatnicza — kartę identyfikującą wydawcę i upoważnionego posiadacza, uprawniającą do wypłaty gotówki i dokonywania zapłaty, a w przypadku karty wydanej przez bank lub instytucję ustawowo upoważnioną do udzielania kredytu — także do dokonywania wypłaty gotówki i zapłaty z wykorzystaniem kredytu.

Art. 5. 1. Czynnościami bankowymi są:

- 1) przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- 2) prowadzenie innych rachunków bankowych,
- 3) udzielanie kredytów,
- 4) udzielanie gwarancji bankowych,
- 5) emitowanie bankowych papierów wartościowych,
- 6) przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- 7) wykonywanie innych czynności przewidzianych wyłącznie dla banku w odrębnych ustawach.

2. Czynnościami bankowymi są również następujące czynności, o ile są one wykonywane przez banki:

- 1) udzielanie pożyczek pieniężnych,
- 2) operacje czekowe i wekslowe,
- 3) wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
- 4) terminowe operacje finansowe,
- 5) nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- 6) przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,

- 7) wykonywanie czynności obrotu dewizowego,
- 8) udzielanie poręczeń,
- 9) wykonywanie czynności zleconych, związanych z emisją papierów wartościowych.

3. Czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 3, wykonywane przez inne podmioty na zlecenie banków, traktowane są jak czynności bankowe.

4. Działalność gospodarcza, której przedmiotem są czynności, o których mowa w ust. 1, może być wykonywana wyłącznie przez banki, z zastrzeżeniem art. 67, przy zachowaniu przepisów ustawy, w granicach określonych przez statut banku.

Art. 6. 1. Banki poza wykonywaniem czynności bankowych, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2, mogą:

- 1) obejmować lub nabywać akcje i prawa z akcji, udziały innej osoby prawnej nie będącej bankiem lub jednostki uczestnictwa w funduszach powierniczych, z tym że ich łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu nie może przekroczyć 15% funduszy własnych banku,
- 2) zaciągać zobowiązania związane z emisją papierów wartościowych,
- 3) dokonywać obrotu papierami wartościowymi,
- 4) dokonywać na warunkach uzgodnionych z dłużnikiem zamiany wierzytelności na składniki majątku dłużnika, z tym że bank jest obowiązany do ich sprzedaży w okresie nie dłuższym niż 3 lata od daty nabycia,
- 5) nabywać i zbywać nieruchomości oraz wierzytelności zabezpieczone hipoteką,
- 6) świadczyć usługi konsultacyjno-doradcze w sprawach finansowych,
- 7) świadczyć inne usługi finansowe.

2. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, dotyczy również dopłat wynikających z art. 178 Kodeksu handlowego oraz wkładów i sum komandytowych w spółkach komandytowych.

3. Środki finansowe wydatkowane na cele określone w ust. 1 pkt 1 i 5 i w ust. 2 nie mogą przekroczyć łącznie 60% funduszy własnych banku.

4. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i w ust. 3, nie dotyczy:

- 1) nabywania akcji i praw z akcji banków,
- 2) nabywania akcji i praw z akcji lub udziałów przedsiębiorców świadczących usługi na rzecz banku w zakresie:
 - a) wydawania kart płatniczych i wykonywania operacji przy ich użyciu,
 - b) edukacji kadr bankowych,

- c) konsultacyjno-doradczym w sprawach finansowych,
 - d) instytucji rozliczeniowych, o których mowa w art. 67,
 - e) międzybankowego przedsiębiorstwa telekomunikacyjnego, w którym banki są właścicielami co najmniej 75% akcji lub udziałów,
- 3) nabywania akcji i praw z akcji w powszechnych towarzystwach emerytalnych, pracowniczych towarzystwach emerytalnych oraz w spółkach prowadzących przedsiębiorstwo maklerskie, jeżeli co najmniej 75% akcji jest własnością banków lub banku.
5. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i w ust. 3, nie dotyczy instytucji, o której mowa w art. 105 ust. 4, w której banki są właścicielami 100% akcji lub udziałów.

Art. 7. 1. Oświadczenia woli składane w związku z dokonywaniem czynności bankowych mogą być wyrażone za pomocą elektronicznych nośników informacji. Związane z czynnościami bankowymi dokumenty mogą być sporządzane za pomocą elektronicznych nośników informacji, jeżeli dokumenty te zostaną w sposób należyty utrwalone i zabezpieczone.

2. Jeżeli ustawa zastrzega dla czynności prawnej formę pisemną, uznaje się, że czynność dokonana w formie, o której mowa w ust. 1, spełnia wymagania formy pisemnej.

Art. 8. Bank jest obowiązany do utrzymywania płynności płatniczej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju prowadzonej działalności.

Art. 9. W bankach działa kontrola wewnętrzna, która sprawdza legalność i prawidłowość działalności prowadzonej przez bank oraz prawidłowość i rzetelność składanych sprawozdań i informacji.

Art. 10. 1. Kontrola wewnętrzna w bankach spółdzielczych zrzeszonych w bankach regionalnych może być wykonywana na zasadach określonych w umowie zrzeszenia przez właściwy bank regionalny.

2. W bankach spółdzielczych zrzeszonych w innych bankach kontrolę wewnętrzną mogą wykonywać banki zrzeszające, jeżeli umowa zrzeszenia to przewiduje.

Art. 11. 1. Zezwolenia, upoważnienia, zgody i decyzje Komisji Nadzoru Bankowego i Prezesa Narodowego Banku Polskiego mają moc ostatecznych decyzji administracyjnych.

2. Przy wydawaniu zezwoleń, upoważnień, zgód i decyzji, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie.

3. Zezwolenia, upoważnienia, zgody i decyzje, o których mowa w ust. 1, dotyczą jedynie jednostek organizacyjnych prowadzących działalność, o której mowa w art. 1.

4. O ile ustawa nie stanowi inaczej, termin na wydanie opinii, o których w ustawie mowa, wynosi 30 dni.

Rozdział 2

Tworzenie i organizacja banków oraz oddziałów i przedstawicielstw banków

Art. 12. Banki mogą być tworzone jako banki państwowe, banki spółdzielcze lub banki w formie spółek akcyjnych.

Art. 13. 1. Założycielami banku w formie spółki akcyjnej mogą być osoby prawne i osoby fizyczne, z tym że założycieli nie może być mniej niż 3.

2. Założycielami banku spółdzielczego mogą być tylko osoby fizyczne w liczbie wymaganej dla założenia spółdzielni, określonej ustawą z dnia 16 września 1982 r. — Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 1995 r. Nr 54, poz. 288 i Nr 133, poz. 654, z 1996 r. Nr 5, poz. 32, Nr 24, poz. 110 i Nr 43, poz. 189 oraz z 1997 r. Nr 32, poz. 183 i Nr 121, poz. 769 i 770).

3. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania do banku, którego założycielem jest bank krajowy lub bank zagraniczny.

A. Banki państwowe

Art. 14. 1. Bank państwowy może być utworzony przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia, na wniosek Ministra Skarbu Państwa zaopiniowany przez Komisję Nadzoru Bankowego. W tym samym trybie następuje likwidacja banku państwowego, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3.

2. Rozporządzenie Rady Ministrów o utworzeniu banku państwowego określa nazwę, siedzibę, przedmiot i zakres działania banku, jego fundusze statutowe, w tym środki wydzielone z majątku Skarbu Państwa, które stają się majątkiem banku.

3. Bank państwowy nie podlega wpisowi do rejestru przedsiębiorstw państwowych.

Art. 15. 1. Organami banku państwowego są rada nadzorcza i zarząd.

2. Członkowie zarządów lub rad nadzorczych nie mogą zajmować się działalnością konkurencyjną. W szczególności nie mogą być członkami zarządu lub rady nadzorczej innego banku, chyba że bank państwowy jest akcjonariuszem tego banku.

Art. 16. 1. Radę nadzorczą powołuje się na okres 3 lat spośród osób posiadających odpowiednie kwalifikacje z zakresu finansów. Przewodniczącą rady nadzorczej powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Skarbu Państwa.

2. Członkowie rady są powoływani przez Ministra Skarbu Państwa spośród osób nie będących członkami zarządu tego banku. Odwołanie członków rady następuje w takim samym trybie, w jakim zostali powołani.

Art. 17. Prezesa zarządu banku państwowego powołuje i odwołuje, po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Bankowego, rada nadzorcza banku. Wiceprezesów i pozostałych członków zarządu powołuje i odwołuje rada nadzorcza banku, na wniosek prezesa zarządu.

Art. 18. 1. Rada nadzorcza sprawuje nadzór nad działalnością banku państwowego, zatwierdza przedstawione przez Zarząd sprawozdanie finansowe oraz podział zysku i sposób pokrycia strat, a także przyjmuje sprawozdania z działalności banku, udziela zarządowi banku zaleceń oraz może zawieszać w czynnościach członków zarządu banku.

2. Z zastrzeżeniem ust. 1, zarząd banku rozpatruje sprawy dotyczące działalności banku oraz podejmuje w tych sprawach uchwały, których wykonanie zapewnia prezes zarządu banku.

3. Rada nadzorcza uchyla uchwałę zarządu banku w razie stwierdzenia jej niezgodności z przepisami prawa lub statutem banku.

4. Prezes zarządu banku państwowego reprezentuje bank, przewodniczy zarządowi banku oraz organizuje działalność banku.

5. Szczegółowy zakres działania rady nadzorczej i zarządu oraz osoby uprawnione do reprezentowania banku określa statut banku państwowego.

Art. 19. Statut bankowi państwowemu nadaje, w drodze rozporządzenia, Minister Skarbu Państwa w porozumieniu z Ministrem Finansów, po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Bankowego.

B. Banki spółdzielcze

Art. 20. 1. Bank spółdzielczy może być utworzony — z zachowaniem trybu określonego przepisami ustawy — Prawo spółdzielcze — na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego, wydanego w uzgodnieniu z Ministrem Finansów, na wniosek założycieli, z uwzględnieniem zasad określonych ustawą z dnia 24 czerwca 1994 r. o restrukturyzacji banków spółdzielczych i Banku Gospodarki Żywnościowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 80, poz. 369, z 1995 r. Nr 142, poz. 704, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 118, poz. 561 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 770); przepisy art. 30—38 stosuje się odpowiednio.

2. Statut banku spółdzielczego pod rygorem nieważności powinien być sporządzony w formie aktu notarialnego.

C. Banki w formie spółtek akcyjnych

Art. 21. Bank w formie spółki akcyjnej może być utworzony na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego, wydanego w uzgodnieniu z Ministrem Finansów, z zachowaniem trybu określonego w przepisach Kodeksu handlowego o spółkach akcyjnych; przepisy art. 310 Kodeksu handlowego nie stosuje się.

Art. 22. 1. Funkcję organu nadzoru pełni rada nadzorcza, składająca się co najmniej z 5 osób wybieranych

przez walne zgromadzenie akcjonariuszy. Bank obowiązany jest informować Komisję Nadzoru Bankowego o składzie rady nadzorczej.

2. Zarząd banku składa się co najmniej z 3 osób.

3. Powołanie 2 członków zarządu banku, w tym prezesa, następuje za zgodą Komisji Nadzoru Bankowego. Z wnioskiem o wyrażenie zgody występuje rada nadzorcza.

4. Rada nadzorcza informuje Komisję Nadzoru Bankowego o pozostałych osobach ze składu zarządu banku i o zmianach w składzie zarządu.

5. Komisja Nadzoru Bankowego może zażądać informacji i dokumentów dotyczących osób wymienionych w ust. 3 i 4, w zakresie niezbędnym do wyrażenia zgody, o której mowa w ust. 3.

6. Komisja Nadzoru Bankowego odmawia wyrażenia zgody na powołanie osób, o których mowa w ust. 3, jeżeli:

- 1) były karane za przestępstwa z winy umyślnej,
- 2) prowadzone jest przeciwko nim postępowanie karne lub karne skarbowe.

7. Komisja Nadzoru Bankowego może odmówić wyrażenia zgody na powołanie osób, o których mowa w ust. 3, jeżeli:

- 1) w poprzednich miejscach pracy spowodowały udokumentowane straty majątkowe,
- 2) nie spełniają wymagań określonych w art. 30 ust. 1 pkt 2 i 3.

8. Jeżeli powołanie członków zarządu, w tym prezesa, dotyczy powołania tych samych osób na kolejną kadencję, przepisu ust. 3 nie stosuje się, o ile w stosunku do nich nie zachodzą przesłanki określone w ust. 6 i 7.

Art. 23. Bank w formie spółki akcyjnej może być utworzony również przez osoby zagraniczne albo z udziałem osób zagranicznych.

Art. 24. Wkłady pieniężne osób zagranicznych do kapitału założycielskiego banku są wnoszone w złotych.

Art. 25. 1. Osoba nabywająca albo zamierzająca nabyć lub objąć akcje bądź prawa z akcji banku jest obowiązana:

- 1) o fakcie nabycia lub objęcia akcji bądź praw z akcji powiadomić bank, którego akcje lub prawa z akcji nabyła lub objęła, jeżeli będą one wraz z akcjami lub prawami z akcji będącymi w jej dyspozycji stanowić pakiet uprawniający do wykonywania ponad 5% głosów podczas walnego zgromadzenia akcjonariuszy banku,
- 2) uzyskać każdorazowo, za pośrednictwem banku, którego akcje zamierza nabyć lub objąć, zezwole-

nie Komisji Nadzoru Bankowego na nabycie lub objęcie tych akcji bądź praw z tych akcji, jeżeli będą one stanowić wraz z akcjami lub prawami z akcji będącymi w jej dyspozycji pakiet uprawniający do wykonywania ponad 10%, 20%, 25%, 33%, 50%, 66% i 75% głosów podczas walnego zgromadzenia akcjonariuszy banku.

2. Bank w formie spółki akcyjnej jest obowiązany niezwłocznie:

- 1) zgłaszać Komisji Nadzoru Bankowego fakt posiadania przez jednego akcjonariusza pakietu akcji dającego prawo do ponad 5% głosów podczas walnego zgromadzenia akcjonariuszy banku,
- 2) wystąpić z wnioskiem w imieniu osoby, o której mowa w ust. 1 pkt 2, do Komisji Nadzoru Bankowego o wydanie zezwolenia na nabycie akcji lub praw z akcji; art. 33 stosuje się odpowiednio.

3. Komisja Nadzoru Bankowego może odmówić wydania zezwolenia na nabycie akcji lub praw z akcji, jeżeli osoba zamierzająca nabyć akcje lub prawa z akcji nie daje rękojmi prowadzenia spraw banku w sposób należyście zabezpieczający interesy jego klientów albo gdy środki przeznaczone na nabycie akcji lub praw z akcji pochodzą z pożyczki lub kredytu, lub źródeł nie udokumentowanych.

4. Osoba zamierzająca sprzedać pakiet akcji bądź praw z akcji:

- 1) uprawniający do wykonywania ponad 10% głosów podczas walnego zgromadzenia akcjonariuszy,
- 2) w wyniku sprzedaży którego pozostały w jej posiadaniu pakiet akcji bądź praw z akcji będzie uprawniał do mniej niż 20%, 33% i 50% głosów podczas walnego zgromadzenia akcjonariuszy

— obowiązana jest powiadomić o swoim zamiarze Komisję Nadzoru Bankowego.

Art. 26. 1. Osoba, która nabyła akcje lub prawa z akcji wbrew postanowieniom art. 25 ust. 1, ma prawo do 5% głosów podczas walnego zgromadzenia akcjonariuszy tego banku lub do takiej liczby głosów, która wynika z wcześniej uzyskanego zezwolenia.

2. Uchwała walnego zgromadzenia akcjonariuszy, powzięta z naruszeniem ust. 1, jest nieważna.

Art. 27. 1. Nabycie lub posiadanie akcji przez podmiot zależny uważa się za nabycie lub posiadanie akcji przez podmiot dominujący. Przez podmiot dominujący lub zależny rozumie się podmiot w sytuacji określonej w przepisach art. 4 pkt 16 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. — Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz.U. Nr 118, poz. 754).

2. Przepisy niniejszej ustawy nie naruszają przepisów rozdziału 9 ustawy, o której mowa w ust. 1.

Art. 28. 1. Akcje banków są akcjami imiennymi, z wyjątkiem akcji dopuszczonych do obrotu publicznie-

go. W okresie roku, licząc od daty wpisania banku do rejestru handlowego, zbycie akcji imiennych przez akcjonariuszy wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego.

2. W razie uchylecia decyzji wyrażającej zgodę na wprowadzenie akcji banku do obrotu publicznego, akcje banku na okaziciela podlegają zamianie na akcje imienne.

3. Zamianie na akcje imienne podlegają również akcje banku na okaziciela, które nie są przedmiotem publicznego obrotu papierami wartościowymi.

Art. 29. Podmiot zagraniczny jako akcjonariusz banku ma prawo, po opłaceniu należnych podatków i opłat, do zakupu waluty obcej w banku upoważnionym do jej skupu i przekazania jej za granicę bez odrębnego zezwolenia dewizowego za:

- 1) kwoty uzyskane z tytułu uczestnictwa w zysku banku na podstawie zaświadczenia wydanego przez bank po zatwierdzeniu, zgodnie z odrębnymi przepisami, sprawozdania finansowego spółki,
- 2) kwoty uzyskane ze sprzedaży albo umorzenia akcji banku, objętych lub nabytych zgodnie z art. 25,
- 3) należne mu kwoty w razie likwidacji banku,
- 4) kwoty uzyskane jako odszkodowanie, z tytułu wywłaszczenia lub zastosowania innych środków wywołujących skutki równoznaczne z wywłaszczeniem.

D. Postępowanie przy tworzeniu banków

Art. 30. 1. Utworzenie banku może nastąpić, jeżeli:

- 1) zostało zapewnione wyposażenie banku w:
 - a) fundusze własne, których wielkość powinna być dostosowana do rodzaju czynności bankowych przewidzianych do wykonywania i rozmiaru zamierzonej działalności, z tym że jeden założyciel oraz grupa założycieli, pozostających w stosunku dominacji i zależności, może wnieść wkład pieniężny w kwocie nie przekraczającej połowy kapitału założycielskiego, z zastrzeżeniem art. 13 ust. 3,
 - b) pomieszczenia posiadające odpowiednie urządzenia techniczne, należyście zabezpieczające przechowywane w banku wartości, z uwzględnieniem zakresu i rodzaju prowadzonej działalności bankowej,
- 2) założyciele oraz osoby przewidziane do objęcia w banku stanowisk członków zarządu dają rękojmię prowadzenia działalności w sposób należyście zabezpieczający interesy klientów banku,
- 3) co najmniej dwie osoby przewidziane do objęcia w banku stanowisk członków zarządu posiadają wykształcenie i doświadczenie zawodowe niezbędne do kierowania bankiem,

4) przedstawiony przez założycieli plan działalności banku na okres co najmniej trzyletni wskazuje, że działalność ta będzie bezpieczna dla środków pieniężnych gromadzonych w banku.

2. Część kapitału założycielskiego może być wniesiona w formie wkładów niepieniężnych w postaci wyposażenia i nieruchomości, jeśli będą one bezpośrednio przydatne w prowadzeniu działalności bankowej, z tym że kapitał założycielski wnoszony w formie pieniężnej nie może być niższy od kwoty określonej w art. 32 ust. 1, a wartość wnoszonych wkładów niepieniężnych nie może przekraczać 15% kapitału założycielskiego.

3. W razie podwyższania kapitału banku wartość wkładów niepieniężnych nie może przekroczyć 15% funduszy podstawowych banku.

4. Komisja Nadzoru Bankowego może w szczególnie uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na przekroczenie limitów, o których mowa w ust. 2 i 3.

5. Kapitał założycielski banku nie może pochodzić z pożyczki lub kredytu, lub źródeł nie udokumentowanych.

Art. 31. 1. Wniosek do Komisji Nadzoru Bankowego o wydanie zezwolenia na utworzenie banku powinien zawierać:

- 1) określenie nazwy i siedziby banku,
- 2) określenie czynności bankowych, do których wykonywania bank ma być upoważniony, oraz dane o przedmiocie i zakresie zamierzonej działalności,
- 3) dane dotyczące:
 - a) założycieli i osób przewidzianych do objęcia w banku stanowisk członków zarządu,
 - b) kapitału założycielskiego.

2. Do wniosku załącza się:

- 1) projekt statutu banku,
- 2) program działalności i plan finansowy banku na okres co najmniej trzyletni,
- 3) dokumenty dotyczące założycieli i ich sytuacji finansowej, wymagane przez Komisję Nadzoru Bankowego,
- 4) opinię właściwych władz nadzorczych kraju siedziby wnioskodawcy, jeżeli założycielem jest bank zagraniczny.

3. Projekt statutu banku określa w szczególności:

- 1) jego nazwę, która powinna zawierać wyraz „bank” i odróżniać się od nazwy innych banków oraz wskazywać, czy jest to bank państwowy, bank w formie spółki akcyjnej czy bank spółdzielczy,
- 2) siedzibę banku, przedmiot działania i zakres jego działalności,

3) organy i organizację banku oraz zasady składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych,

4) zasady sprawowania kontroli wewnętrznej,

5) fundusze własne oraz zasady gospodarki finansowej.

4. Jeżeli z wnioskiem o wydanie zezwolenia na utworzenie banku występuje więcej niż 10 założycieli, są oni obowiązani ustanowić 1—3 pełnomocników, którzy będą ich reprezentować wobec Komisji Nadzoru Bankowego w okresie poprzedzającym wydanie zezwolenia na utworzenie banku. Pełnomocnictwo powinno być sporządzone w formie aktu notarialnego.

Art. 32. 1. Wnoszony przez założycieli banku kapitał założycielski nie może być niższy od równowartości 5 000 000 ECU obliczonych w złotych według kursu ogłaszanego przez NBP obowiązującego w dniu wydania decyzji zezwalającej na utworzenie banku, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Komisja Nadzoru Bankowego określa, w drodze uchwały:

- 1) szczegółowe zasady dotyczące wyposażenia banków spółdzielczych w kapitał założycielski,
- 2) szczegółowe zasady wnoszenia kapitału założycielskiego banku w formie spółki akcyjnej i banków państwowych.

Art. 33. 1. Komisja Nadzoru Bankowego:

- 1) wzywa założycieli do uzupełnienia wniosku, jeżeli nie odpowiada on wymaganiom określonym w art. 31, oraz może zażądać uzupełniających danych lub dokumentów dotyczących w szczególności założycieli i osób przewidzianych do objęcia w banku stanowisk członków zarządu, w tym informacji o ich sytuacji majątkowej i rodzinnej, jeżeli informacje te są niezbędne do podjęcia decyzji o wydaniu zezwolenia na utworzenie banku,
- 2) w terminie nie przekraczającym 3 miesięcy od daty otrzymania wniosku lub jego uzupełnienia — wydaje decyzję w przedmiocie zezwolenia na utworzenie banku.

2. Komisja Nadzoru Bankowego w uzasadnionych przypadkach może przedłużyć do 6 miesięcy termin wydania decyzji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, informując o tym założycieli przed upływem terminu 3 miesięcy od daty otrzymania wniosku lub jego uzupełnienia.

Art. 34. 1. W zezwoleniu na utworzenie banku Komisja Nadzoru Bankowego określa: nazwę banku, jego siedzibę, nazwy (nazwiska) założycieli i obejmowane przez nich akcje, wysokość kapitału założycielskiego, czynności bankowe, do których wykonywania bank jest upoważniony, oraz warunki, po których spełnieniu Komisja Nadzoru Bankowego zezwoli na rozpoczęcie przez bank działalności, a także zatwierdza projekt statutu banku.

2. Statut banku powinien być zgodny z zezwoleniem na utworzenie banku. Zmiana statutu wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego, jeżeli dotyczy spraw, o których mowa w ust. 1, a także przedmiotu i terytorialnego zakresu działania banku, uprawnień do reprezentowania, wysokości kapitału lub uprzywilejowania akcji co do prawa głosu; art. 310 Kodeksu handlowego nie stosuje się,

3. Do wniosku o wydanie zezwolenia na zmianę statutu banku przepis art. 33 stosuje się odpowiednio.

Art. 35. Komisja Nadzoru Bankowego może być uczestnikiem w postępowaniu rejestrowym dotyczącym banku.

Art. 36. 1. Bank może rozpocząć działalność po uzyskaniu zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego.

2. Z wnioskiem o wydanie zezwolenia na rozpoczęcie przez bank działalności występuje zarząd banku.

3. Zezwolenie na rozpoczęcie przez bank działalności wydaje się po stwierdzeniu, że bank:

- 1) jest należycie przygotowany organizacyjnie do rozpoczęcia działalności,
- 2) zgromadził w całości kapitał założycielski,
- 3) dysponuje odpowiednimi warunkami do przechowywania środków pieniężnych i innych wartości, z uwzględnieniem zakresu i rodzaju prowadzonej działalności bankowej,
- 4) spełnia inne warunki określone w decyzji o wydaniu zezwolenia na utworzenie banku.

Art. 37. Komisja Nadzoru Bankowego odmawia wydania zezwolenia na utworzenie banku lub na zmianę jego statutu, jeżeli nie zostały spełnione wymagania obowiązujące przy tworzeniu banków lub zamierzona działalność banku naruszałaby przepisy prawa, interesy klientów albo nie gwarantowałaby bezpieczeństwa gromadzonych w banku środków.

Art. 38. Zezwolenia, o których mowa w art. 34 ust. 1 i w art. 36 ust. 1, tracą moc, jeżeli w terminie roku od wydania zezwolenia na utworzenie banku nie rozpoczął on działalności.

Art. 39. 1. Utworzenie za granicą banku przez osoby krajowe lub z udziałem osób krajowych, jak również utworzenie oddziału banku krajowego za granicą, wymaga zezwolenia Ministra Finansów. Wydanie zezwolenia wymaga uzgodnienia z Komisją Nadzoru Bankowego, jeżeli założycielem banku lub oddziału banku jest bank krajowy.

2. Wniosek o utworzenie za granicą banku przez osoby krajowe lub z udziałem osób krajowych powinien zawierać:

- 1) określenie nazwy, siedziby i formy organizacyjnej banku,
- 2) dane dotyczące założycieli i kapitału założycielskiego.

3. Do wniosku załącza się:

- 1) list intencyjny i projekt statutu,
- 2) program działalności i plan finansowy banku na okres co najmniej trzyletni,
- 3) informacje o przepisach prawnych obowiązujących w państwie przyjmującym w zakresie:
 - a) zezwoleń na podjęcie działalności przez bank,
 - b) przepisów podatkowych dotyczących działalności banków,
 - c) przepisów dotyczących transferu dewiz i nadzoru bankowego.

4. Wniosek o utworzenie oddziału banku za granicą powinien zawierać list intencyjny i informacje określone w ust. 3 pkt 3 dotyczące odpowiednio oddziałów banków.

Art. 40. 1. Utworzenie oddziału banku zagranicznego w kraju następuje na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego, wydanego po uzgodnieniu z Ministrem Finansów, na wniosek zainteresowanego banku.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) nazwę i siedzibę banku występującego z wnioskiem oraz charakterystykę jego działalności,
- 2) rodzaje czynności bankowych, do których wykonywania ma być upoważniony oddział banku, oraz siedzibę oddziału,
- 3) wielkość funduszy przydzielonych do dyspozycji oddziału,
- 4) dane dotyczące co najmniej 2 osób przewidzianych do objęcia w oddziale stanowisk dyrektora lub jego zastępcy.

3. Do wniosku załącza się zobowiązanie występującego z wnioskiem banku zagranicznego o zaspokajaniu wszelkich roszczeń, jakie mogą powstać w stosunkach między oddziałem a innymi podmiotami. Przepis art. 31 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. W zezwoleniu na utworzenie oddziału banku zagranicznego w kraju Komisja Nadzoru Bankowego ustala w szczególności siedzibę oddziału, rodzaj czynności bankowych, do których wykonywania oddział jest upoważniony, oraz minimalną wysokość funduszy niezbędnych do działalności oddziału.

5. Oddziały banków zagranicznych podlegają wpisowi do rejestru handlowego.

6. Do postępowania przy tworzeniu oddziału banku zagranicznego w kraju stosuje się odpowiednio przepisy art. 33—38 oraz przepisy wydane na podstawie art. 32.

Art. 41. Do oddziałów banków zagranicznych, działających na terenie Rzeczypospolitej, stosuje się przepisy prawa polskiego.

Art. 42. 1. Banki zagraniczne mogą otwierać w Polsce swoje przedstawicielstwa na podstawie zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego wydanego, po uzgodnieniu z Ministrem Finansów, na wniosek zainteresowanego banku.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) określenie nazwy i siedziby banku oraz charakterystykę działalności prowadzonej przez bank występujący z wnioskiem,
- 2) określenie siedziby przedstawicielstwa i zakresu jego działania,
- 3) informacje o kandydacie przewidzianym na stanowisko przedstawiciela banku.

3. Do postępowania przy otwarciu przedstawicielstwa banku stosuje się odpowiednio przepisy art. 33, art. 37 oraz art. 38.

4. Przedstawicielstwo banku nie może wykonywać czynności bankowych.

E. Przekształcenie banku państwowego w spółkę akcyjną

Art. 43. Bank państwowy może być przekształcony w bank w formie spółki akcyjnej.

Art. 44. Rada Ministrów na wniosek Ministra Skarbu Państwa, po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Bankowego, w drodze rozporządzenia:

- 1) przekształca bank państwowy w spółkę akcyjną z udziałem Skarbu Państwa,
- 2) określa, w jakim zakresie majątek banku państwowego zostanie wniesiony do spółki akcyjnej na pokrycie kapitału akcyjnego, w jakim zaś nastąpi zbycie tego majątku tworzonej spółce akcyjnej z udziałem Skarbu Państwa.

Art. 45. Przekształcenie banku państwowego w spółkę akcyjną nie powoduje zmian w zakresie zawartych przez bank umów i uprawnień z tytułu decyzji administracyjnych. Przekształcenie banku następuje na podstawie bilansu sporządzonego na dzień przekształcenia. Z tym dniem bank w formie spółki akcyjnej wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki przekształcanego banku państwowego.

Art. 46. W dniu uzyskania osobowości prawnej przez bank w formie spółki akcyjnej bank państwowy ulega likwidacji, a jego organy ulegają rozwiązaniu.

Art. 47. W zakresie nie uregulowanym w ustawie, przy przekształceniu banku państwowego w bank w formie spółki akcyjnej stosuje się określony w przepisach Kodeksu handlowego tryb postępowania przy

zawiązywaniu spółki akcyjnej, z wyłączeniem art. 313 i art. 347.

Art. 48. Przy zbywaniu osobom trzecim należących do Skarbu Państwa akcji banku powstałego w wyniku przekształcenia banku państwowego stosuje się odpowiednie przepisy działów IV i V ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 118, poz. 561 i Nr 156, poz. 775 oraz z 1997 r. Nr 32, poz. 184, Nr 98, poz. 603, Nr 106, poz. 673, Nr 121, poz. 770 i Nr 137, poz. 926).

Rozdział 3

Rachunki bankowe

Art. 49. 1. Banki prowadzą rachunki bankowe dla osób fizycznych i osób prawnych oraz dla jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej, o ile posiadają zdolność prawną.

2. Rachunki bankowe są prowadzone w złotych i w walutach obcych.

3. Bank swobodnie dysponuje powierzonymi środkami pieniężnymi, a w zamian dokłada wszelkich starań w zakresie bezpieczeństwa powierzonych środków pieniężnych bankowi.

Art. 50. 1. Banki mogą prowadzić w szczególności następujące rodzaje rachunków bankowych:

- 1) rachunki bieżące,
- 2) rachunki pomocnicze,
- 3) rachunki lokat terminowych,
- 4) rachunki oszczędnościowe — wkłady oszczędnościowe.

2. Rachunki oszczędnościowe są prowadzone dla osób fizycznych. Mogą być one również prowadzone dla szkolnych kas oszczędnościowych i pracowniczych kas zapomogowo-pożyczkowych.

3. Rachunki oszczędnościowe nie mogą być wykorzystywane przez ich posiadaczy do przeprowadzania rozliczeń pieniężnych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Art. 51. Posiadacz rachunku bankowego dysponuje swobodnie środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku. W umowie z bankiem mogą być zawarte postanowienia ograniczające swobodę dysponowania tymi środkami.

Art. 52. Rachunek oszczędnościowy może być prowadzony dla kilku osób (rachunek wspólny), z których każda korzysta z uprawnień posiadacza rachunku w granicach określonych w umowie.

Art. 53. Środki pieniężne na rachunku bankowym mogą być oprocentowane według stopy stałej lub zmiennej w wysokości i na zasadach określonych w umowie. Do obliczania odsetek przyjmuje się, że miesiąc liczy 30 dni, a rok 365 dni.

Art. 54. 1. Otwarcie rachunku bankowego następuje przez zawarcie z bankiem umowy na piśmie.

2. Umowa rachunku bankowego powinna określać w szczególności:

- 1) strony umowy,
- 2) rodzaj otwieranego rachunku,
- 3) walutę, w jakiej rachunek jest prowadzony,
- 4) czas, na jaki rachunek został otwarty,
- 5) wysokość oprocentowania i warunki jego zmiany,
- 6) sposób dysponowania środkami zgromadzonymi na rachunku,
- 7) terminy wypłaty lub kapitalizacji odsetek,
- 8) terminy realizacji zleceń posiadacza rachunku,
- 9) zakres odpowiedzialności banku za terminowe i prawidłowe przeprowadzenie rozliczeń pieniężnych oraz wysokość odszkodowania za przekroczenie terminu realizacji dyspozycji posiadacza rachunku,
- 10) tryb i warunki dokonywania zmian umowy,
- 11) sposób i termin wypowiedzenia lub rozwiązania umowy rachunku,
- 12) zasady rozwiązania umowy w razie niedokonywania na rachunku żadnych obrotów.

3. W umowie rachunku bankowego wskazuje się zasady i sposób ustalania wysokości prowizji i opłat za czynności związane z prowadzeniem rachunku.

Art. 55. 1. Dowodem zawarcia umowy rachunku oszczędnościowego może być książeczka lub inny dokument potwierdzający zawarcie umowy. W nazwie dokumentu należy użyć w odpowiednim przypadku wyrazu „oszczędnościowy”.

2. Dowód zawarcia umowy rachunku oszczędnościowego jest wystawiany jako dokument imienny.

Art. 56. 1. Środki pieniężne na rachunkach oszczędnościowych jednej osoby, niezależnie od liczby zawartych umów, wolne są od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego do wysokości trzykrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za okres bezpośrednio poprzedzający dzień wystawienia tytułu wykonawczego.

2. Skarb Państwa nie odpowiada za zobowiązania banków, z wyjątkiem zobowiązań:

- 1) z tytułu rachunków oszczędnościowych, na które wystawiono dokumenty imienne, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 1999 r., w bankach: Powszechna Kasa Oszczędności Bank Państwowy, Polska Kasa Opieki S.A. i Bank Gospodarki Żywno-

ściowej S.A. w zakresie przekraczającym gwarancje ustawowego systemu gwarantowania środków pieniężnych określone ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 1995 r. Nr 4, poz. 18 i Nr 133, poz. 654 oraz z 1997 r. Nr 24 poz. 119, Nr 79, poz. 484, Nr 85, poz. 538 i Nr 88, poz. 554),

- 2) w zakresie przekraczającym gwarancje ustawowego systemu gwarantowania środków pieniężnych, określone ustawą, o której mowa w pkt 1, z tytułu wkładów oszczędnościowych zgromadzonych na:
 - a) książeczkach mieszkaniowych wystawionych do dnia 23 października 1990 r.,
 - b) imiennych rachunkach oszczędnościowo-kredytowych w bankach prowadzących kasy mieszkaniowe według zasad określonych odrębnymi przepisami — do łącznej wysokości trzykrotności kwot objętych gwarancjami Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, jeżeli wkłady były gromadzone przez okres nie krótszy niż 2 lata,
- 3) za które przyjął odpowiedzialność z tytułu gwarancji i poręczeń.

Art. 57. 1. W razie śmierci posiadacza rachunków oszczędnościowych, bank jest obowiązany wypłacić z tych rachunków:

- 1) kwotę wydatkowaną na koszty pogrzebu posiadacza rachunku — osobie, która przedstawi rachunki stwierdzające wysokość poniesionych przez nią wydatków — w wysokości nie przekraczającej kosztów urządzenia pogrzebu zgodnie ze zwyczajami przyjętymi w danym środowisku,
- 2) kwotę nie wyższą niż przypadające na ostatni miesiąc przed śmiercią posiadacza rachunku dwudziestokrotne przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, nie przekraczającą jednak wysokości środków na rachunku — osobie, którą posiadacz rachunku wskazał w umowie.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy rachunków, o których mowa w art. 52.

3. Kwoty, o których mowa w ust. 1, nie wchodzi do spadku po posiadacza rachunku.

Art. 58. W razie gdy umowa rachunku oszczędnościowego nie stanowi inaczej, ulega ona rozwiązaniu, jeżeli w ciągu 5 lat nie dokonano na rachunku żadnych obrotów poza okresowym dopisywaniem odsetek, a stan środków na rachunku nie przekracza kwoty minimalnej ustalonej w umowie.

Art. 59. Osoba małoletnia może posiadać rachunek oszczędnościowy, a po ukończeniu 13 lat dysponować środkami pieniężnymi znajdującymi się na tym rachunku, o ile nie sprzeciwi się temu na piśmie jej przedstawiciel ustawowy.

Art. 60. 1. W razie zgłoszenia bankowi utraty dowodu zawarcia umowy rachunku oszczędnościowego, czeku lub blankietu czeku, bank jest odpowiedzialny za wypłaty gotówkowe, a także za przelewy dokonane w jednostce organizacyjnej banku prowadzącej rachunek oszczędnościowy, od chwili otrzymania przez tę jednostkę zgłoszenia.

2. W umowie zawartej między bankiem a posiadaczem rachunku bankowego powinna być określona odpowiedzialność banku za dokonane w innych przypadkach wypłaty gotówkowe po otrzymaniu zgłoszenia utraty dokumentów, o których mowa w ust. 1.

Art. 61. Zasady i tryb umarzania dowodów zawarcia umowy rachunku oszczędnościowego określa, w drodze rozporządzenia, Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Komisją Nadzoru Bankowego.

Art. 62. Umarzanie utraconych dokumentów zawarcia umowy rachunku oszczędnościowego w toku prowadzonej egzekucji sądowej lub administracyjnej z rachunku oszczędnościowego regulują przepisy Kodeksu postępowania cywilnego i przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozdział 4

Bankowe rozliczenia pieniężne

Art. 63. 1. Przez bankowe rozliczenia pieniężne rozumieć należy operacje polegające na dokonywaniu zmian w stanie środków pieniężnych na rachunku bankowym na zlecenie klienta lub w wyniku czynności, które z mocy prawa powodują wskazane zmiany w stanie praw majątkowych klienta.

2. Rozliczenia pieniężne są przeprowadzane w formie gotówkowej i bezgotówkowej.

3. Rozliczenia pieniężne bezgotówkowe przeprowadzane są przy użyciu papierowych lub elektronicznych nośników informacji, w tym również za pomocą kart płatniczych.

Art. 64. Jeżeli polecenie przeprowadzenia rozliczenia pieniężnego złożone przez posiadacza rachunku bankowego jest wykonywane przez kilka banków, każdy z tych banków ponosi wraz z pozostałymi solidarną odpowiedzialność wobec posiadacza rachunku za szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem polecenia. Wolny od odpowiedzialności jest bank, który udowodni, że szkoda nie powstała z jego winy.

Art. 65. 1. Bank dokonujący wypłat z rachunku bankowego jest obowiązany sprawdzić autentyczność i prawdziwość formalną dokumentu stanowiącego podstawę do wypłaty oraz tożsamość osoby dającej zlecenie.

2. W przypadku wypłat dokonywanych za pomocą elektronicznego nośnika informacji czynności, o których mowa w ust. 1, dokonywane są poprzez automa-

tyczne sprawdzenie autentyczności personalnego numeru identyfikacyjnego bądź hasła albo obu tych danych.

3. W przypadku wypłat dokonywanych przy użyciu karty płatniczej tłoczonej, nie wykorzystującej elektronicznego nośnika informacji, sprawdzenie autentyczności następuje poprzez porównanie podpisu na karcie z podpisem złożonym na dokumencie potwierdzającym dokonanie transakcji.

Art. 66. Banki są obowiązane przyjmować wpłaty gotówkowe na rachunki bankowe oraz przeliczać i sortować banknoty i monety pochodzące z tych wpłat.

Art. 67. Banki mogą tworzyć izby rozliczeniowe w formie spółek prawa handlowego w celu wymiany zleceń płatniczych oraz ustalania wzajemnych wierzytelności wynikających z tych zleceń.

Art. 68. Prezes Narodowego Banku Polskiego określa, w drodze zarządzenia:

- 1) formy i tryb przeprowadzania rozliczeń pieniężnych za pośrednictwem banków,
- 2) szczegółowe zasady tworzenia, utrwalania, przekazywania i przechowywania dokumentów, o których mowa w art. 7,
- 3) sposób przeprowadzania rozrachunków międzybankowych,
- 4) sposoby i tryb przeliczania, sortowania, pakowania i oznaczania opakowań banknotów i monet oraz wykonywania czynności związanych z zaopatrywaniem banków w te znaki.

Rozdział 5

Kredyty i pożyczki pieniężne oraz zasady koncentracji wierzytelności

Art. 69. 1. Przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

2. Umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

- 1) strony umowy,
- 2) kwotę i walutę kredytu,
- 3) cel, na który kredyt został udzielony,
- 4) zasady i termin spłaty kredytu,
- 5) wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany,
- 6) sposób zabezpieczenia spłaty kredytu,

- 7) zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu,
- 8) terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych,
- 9) wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje,
- 10) warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

Art. 70. 1. Bank uzależnia przyznanie kredytu od zdolności kredytowej kredytobiorcy. Przez zdolność kredytową rozumie się zdolność do spłaty zaciągniętego kredytu wraz z odsetkami w terminach określonych w umowie. Kredytobiorca jest obowiązany przedłożyć na żądanie banku dokumenty i informacje niezbędne do dokonania oceny tej zdolności.

2. Osobie fizycznej, prawnej lub jednostce organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej, o ile posiada zdolność prawną, które nie mają zdolności kredytowej, bank może udzielić kredytu pod warunkiem:

- 1) ustanowienia szczególnego sposobu zabezpieczenia spłaty kredytu,
- 2) przedstawienia niezależnie od zabezpieczenia spłaty kredytu programu naprawy gospodarki podmiotu, którego realizacja zapewni — według oceny banku — uzyskanie zdolności kredytowej w określonym czasie.

3. Kredytobiorca jest obowiązany umożliwić podejmowanie przez bank czynności związanych z oceną sytuacji finansowej i gospodarczej oraz kontrolę wykorzystania i spłaty kredytu.

Art. 71. 1. Suma udzielonych kredytów, pożyczek pieniężnych, nabytych obligacji i innych niż akcje papierów wartościowych, wierzytelności z tytułu gwarancji bankowych, poręczeń i akredytyw oraz innych wierzytelności banku w stosunku do jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo i organizacyjnie ponoszących wspólnie ryzyko gospodarcze nie może przekroczyć 25% funduszy własnych banku.

2. Przez podmioty powiązane kapitałowo i organizacyjnie, o których mowa w ust. 1, rozumie się:

- 1) dwie lub więcej osób fizycznych, prawnych lub jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej, względem których można wykazać, że są ze sobą powiązane, gdyż ponoszą wspólne ryzyko gospodarcze, ponieważ jedna z nich bezpośrednio lub pośrednio kontroluje pozostałe, albo
- 2) dwie lub więcej osób fizycznych, prawnych lub jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej, między którymi nie zachodzą okoliczności określone w pkt 1, ale w stosunku do których można przyjąć, że ponoszą jedno ryzyko gospodarcze, ponieważ są powiązane w taki sposób, że kondycja finansowa jednej z nich może mieć wpływ na kondycję finansową pozostałych.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli:

1) stroną zobowiązaną wobec banku jest: Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski, międzynarodowa instytucja finansowa, rządu lub banki centralne państw członków Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju,

2) wierzytelność zabezpieczono zastawem na prawach wynikających z papierów wartościowych, których emitentem jest Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski lub międzynarodowa instytucja finansowa — do wysokości wartości zastawu,

3) wierzytelność jest zabezpieczona kwotą pieniężną, która została przeniesiona na własność banku — do wysokości tej kwoty.

4. Suma wierzytelności banku w odniesieniu do podmiotów, o których mowa w ust. 1, w stosunku do których wierzytelności przekraczają 10% funduszy własnych banku, nie może łącznie przekroczyć 800% tych funduszy.

5. Ograniczeń, o których mowa w ust. 1 i ust. 4, nie stosuje się do środków pieniężnych lokowanych w Narodowym Banku Polskim lub innych bankach.

6. Zarząd banku jest obowiązany zgłaszać każdorazowo do Komisji Nadzoru Bankowego fakt udzielenia kredytu w wysokości przekraczającej 10% funduszy własnych banku.

7. Banki we własnym zakresie ustalają i okresowo weryfikują limity koncentracji wierzytelności według kryteriów uwzględniających ich specyfikę działalności, a w szczególności sektora gospodarki i regionu geograficznego, z zachowaniem limitów obowiązujących.

Art. 72. 1. Przewodniczący Komisji Papierów Wartościowych i Giełd w uzgodnieniu z Komisją Nadzoru Bankowego, w drodze zarządzenia, ustala inne limity ograniczeń niż określone w art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 3 i w art. 71 ust. 1 dla banków prowadzących działalność na rynku inwestycji kapitałowych oraz określa dla nich warunki i zakres tej działalności.

2. Prezes Narodowego Banku Polskiego w uzgodnieniu z Przewodniczącym Komisji Papierów Wartościowych i Giełd określa, w drodze zarządzenia, odrębne zasady odprowadzania rezerwy obowiązkowej od pasywów zaangażowanych na rynku inwestycji kapitałowych.

Art. 73. 1. Banki w celu wspólnego udzielenia kredytu mogą zawrzeć umowę o utworzeniu konsorcjum bankowego.

2. W umowie, o której mowa w ust. 1, banki ustalają warunki udzielenia kredytu i jego zabezpieczenia oraz wyznaczają bank umocowany do zawarcia umowy kredytu.

3. Banki, o których mowa w ust. 1, ponoszą ryzyko związane z udzielonym kredytem proporcjonalnie do wysokości wniesionych środków finansowych do wspólnie udzielonego kredytu.

Art. 74. W czasie obowiązywania umowy kredytu kredytobiorca jest obowiązany przedstawić — na żądanie banku — informacje i dokumenty niezbędne do oceny jego sytuacji finansowej i gospodarczej oraz umożliwiające kontrolę wykorzystania i spłaty kredytu.

Art. 75. 1. W razie stwierdzenia przez bank kredytujący, że warunki udzielenia kredytu nie zostały dotrzymane, lub w razie zagrożenia terminowej spłaty kredytu z powodu złego stanu majątkowego kredytobiorcy, bank może:

- 1) wypowiedzieć umowę kredytu w całości lub w części,
- 2) zażądać dodatkowego zabezpieczenia spłaty kredytu bądź przedstawienia w określonym terminie programu naprawczego i jego realizacji po zatwierdzeniu przez bank.

2. Okres wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, wynosi 30 dni, a w razie zagrożenia upadłością kredytobiorcy — 7 dni, o ile umowa kredytu nie przewiduje okresu dłuższego.

3. Po upływie okresu wypowiedzenia umowy kredytu kredytobiorca jest obowiązany do niezwłocznego zwrotu wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami należnymi bankowi za okres korzystania z kredytu, o ile umowa kredytu nie stanowi inaczej.

Art. 76. 1. Zasady oprocentowania kredytu określa umowa kredytu, z tym że w razie stosowania stopy zmiennej należą:

- 1) określić w umowie kredytowej warunki zmiany stopy procentowej kredytu,
- 2) powiadomić w sposób określony w umowie kredytobiorcę oraz poręczycieli o każdej zmianie stopy oprocentowania kredytu.

2. W ogłoszeniach i ofertach dotyczących warunków udzielenia kredytu na cele konsumpcyjne banki obowiązane są określać wysokość rocznej stopy oprocentowania tego kredytu.

Art. 77. Umowa kredytu może określać, że od kredytu postawionego do dyspozycji kredytobiorcy i przez niego nie wykorzystanego przysługuje bankowi odrębna prowizja.

Art. 78. Do umów pożyczek pieniężnych zawieranych przez bank stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zabezpieczenia spłaty i oprocentowania kredytu.

Art. 79. 1. Bank przy udzielaniu kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych, poręczeń oraz przy otwieraniu rachunków bankowych jednostkom zależnym i stowarzyszonym z bankiem w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 oraz z 1997 r. Nr 32, poz. 183, Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 118, poz. 754 i Nr 139, poz. 933 i 934) swoim akcjonariuszom i członkom w bankach spółdzielczych, pracownikom i członkom

organów banku lub banku należącego do tej samej bankowej grupy kapitałowej oraz podmiotu dominującego nie może stosować korzystniejszych warunków, a w szczególności korzystniejszych stóp oprocentowania niż stosowane przez bank dla danego rodzaju umowy.

2. Udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia:

- 1) członkowi organu banku w kwocie przekraczającej równowartość 5000 ECU, obliczonej w złotych według kursu ogłaszanego przez NBP, łącznego zobowiązania wymaga wspólnej uchwały zarządu i rady nadzorczej, podjętej w głosowaniu tajnym — większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy członków obu organów, bez udziału zainteresowanej osoby,
- 2) członkowi organu banku w kwocie nie przekraczającej równowartości 5000 ECU, obliczonej w złotych według kursu ogłaszanego przez NBP, łącznego zobowiązania określa regulamin uchwalony przez radę banku (walne zgromadzenie),
- 3) osobie zajmującej stanowisko kierownicze w banku określa regulamin uchwalony przez radę banku.

3. Suma kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń udzielonych członkom organów i osobom zajmującym kierownicze stanowiska w banku nie może przekroczyć 10% sumy funduszy podstawowych banku, a w banku spółdzielczym 25% sumy funduszy podstawowych banku.

4. Bank ustala w regulaminie warunki udzielania kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń, o których mowa w ust. 1, oraz prowadzi ich odrębną ewidencję.

5. Przy udzielaniu kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej lub poręczenia, a także otwieraniu rachunku bankowego podmiotowi powiązanemu kapitałowo i organizacyjnie z:

- 1) akcjonariuszem banku w formie spółki akcyjnej i członkiem banku spółdzielczego stosuje się odpowiednio przepis ust. 1,
- 2) członkiem organu banku i osobą zajmującą stanowisko kierownicze w banku stosuje się odpowiednio przepisy ust. 1—4.

6. Udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, gwarancji bankowej i poręczenia członkowi organu banku, osobie zajmującej stanowisko kierownicze w banku, akcjonariuszowi banku i członkowi banku spółdzielczego oraz podmiotowi powiązanemu z nimi kapitałowo i organizacyjnie, jeżeli w pojedynczym przypadku przekracza równowartość 30 000 ECU obliczoną w złotych według kursu ogłaszanego przez NBP, podlega zgłoszeniu do Komisji Nadzoru Bankowego.

7. Przez osoby zajmujące stanowiska kierownicze rozumie się pracowników podlegających bezpośrednio członkom zarządu oraz dyrektorów oddziałów, ich zastępców i głównych księgowych.

Rozdział 6

Gwarancje bankowe, poręczenia i akredytywy

Art. 80. Banki — na zlecenie — mogą udzielać gwarancji bankowych i poręczeń.

Art. 81. Gwarancją bankową jest jednostronne zobowiązanie banku-gwaranta, że po spełnieniu przez podmiot uprawniony (beneficjenta gwarancji) określonych warunków zapłaty, które mogą być stwierdzone określonymi w tym zapewnieniu dokumentami, jakie beneficjent załączy do sporządzonego we wskazanej formie żądania zapłaty, bank ten wykona świadczenie pieniężne na rzecz beneficjenta gwarancji — bezpośrednio albo za pośrednictwem innego banku.

Art. 82. 1. Bank pośredniczący w wykonaniu świadczenia gwarancyjnego ani też gwarant nie są obowiązani sprawdzać okoliczności, jakie wynikają z dokumentów towarzyszących żądaniu zapłaty. Przyjęcie żądania zapłaty czy też towarzyszących mu dokumentów dotkniętych wadami powodującymi ich nieważność bądź nieskuteczność stanowi ryzyko banku, który je przyjął.

2. O ile w zobowiązaniu, o którym mowa w art. 81, znalazły się zobowiązania inne niż w treści zlecenia, o jakim mowa w art. 80, bank-gwarant obowiązany jest do świadczenia według tego, co oświadczył w tym zapewnieniu, chyba że beneficjent wyrazi zgodę na zmianę treści zobowiązania gwaranta.

3. Jeżeli bank-gwarant uzyskał gwarancję innego banku, że przy spełnieniu określonych warunków pokryje on należności wypłacone przez gwaranta w związku z udzieloną gwarancją (regwarancja), stosunek prawny stąd wynikający należy traktować jako odrębne zobowiązanie pomiędzy gwarantem i regwarantem.

Art. 83. 1. Bank może potwierdzić zobowiązanie innego banku wynikające z gwarancji bankowej; w przypadku tym roszczenia z gwarancji można kierować do banku, który jej udzielił, lub do banku, który ją potwierdził, albo do obu tych banków łącznie, aż do zupełnego zaspokojenia roszczeń wierzyciela.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio przy potwierdzaniu przez bank zobowiązań wynikających z poręczenia udzielonego przez inny bank.

Art. 84. Do poręczeń udzielanych przez banki stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, z tym że poręczenie banku jest zawsze zobowiązaniem pieniężnym.

Art. 85. 1. Bank, działając na zlecenie klienta, ale we własnym imieniu (bank otwierający akredytywę), może zobowiązać się pisemnie wobec osoby trzeciej (beneficjenta), że dokona zapłaty beneficjentowi akredytywy ustalonej kwoty pieniężnej, po spełnieniu przez beneficjenta wszystkich warunków określonych w akredytywie (akredytywa dokumentowa).

2. Akredytywa dokumentowa musi w szczególności zawierać: nazwę i adres zleceniodawcy i beneficjen-

ta, kwotę i walutę akredytywy, termin ważności akredytywy oraz opis dokumentów, po których przedstawieniu beneficjent jest uprawniony do żądania wypłaty w ramach akredytywy.

3. Zobowiązanie banku otwierającego staje się wymagalne z chwilą przedstawienia przez beneficjenta dokumentów zgodnie z warunkami akredytywy.

4. Przepisy ust. 1—3 stosuje się odpowiednio do akredytyw zabezpieczających.

Art. 86. 1. Bank, działając na zlecenie klienta, ale we własnym imieniu (bank otwierający), może zobowiązać się pisemnie wobec innego banku, że dokona zwrotu kwot wypłaconych beneficjentowi lub skupi weksle trasowane ciągnięte przez beneficjenta na wskazany bank (akredytywa pieniężna).

2. Akredytywa pieniężna musi w szczególności zawierać: nazwę i adres osoby upoważnionej do dokonywania wypłat, kwotę i walutę akredytywy oraz termin jej ważności.

3. Zobowiązania banku otwierającego stają się wymagalne z chwilą wypłaty dokonanej beneficjentowi na zasadach określonych w akredytywie, pod warunkiem przedstawienia przez beneficjenta dokumentu tożsamości.

4. Jeżeli w akredytywie pieniężnej uzależniono wypłatę od spełnienia przez beneficjenta innych warunków niż określone w ust. 3, wypłata może nastąpić wyłącznie po łącznym spełnieniu tych warunków.

Art. 87. 1. Roszczenia z tytułu gwarancji bankowych, poręczeń udzielanych przez banki oraz akredytyw, które stały się wymagalne, przedawniają się z upływem 6 lat.

2. Bieg przedawnienia roszczeń z tytułu gwarancji i akredytyw rozpoczyna się od daty przedłożenia skutecznego żądania zapłaty i w tym okresie roszczenie jest wymagalne, choćby zobowiązanie, z którym gwarancja bądź akredytywa była związana, już wygasło.

Art. 88. Komisja Nadzoru Bankowego określa, w drodze zarządzenia, szczegółowe warunki udzielania gwarancji bankowych i poręczeń udzielanych przez banki.

Rozdział 7

Emisja bankowych papierów wartościowych

Art. 89. 1. Banki mogą emitować bankowe papiery wartościowe na warunkach podawanych do publicznej wiadomości.

2. Bank informuje Prezesa Narodowego Banku Polskiego o zamierzonej emisji papierów wartościowych na 30 dni przed terminem emisji, wskazując warunki i wartość emisji.

3. Prezes Narodowego Banku Polskiego może określać, w drodze zarządzenia, wartość i warunki emisji

bankowych papierów wartościowych, na których emisję wymagana jest zgoda Prezesa Narodowego Banku Polskiego.

Art. 90. 1. Bankowy papier wartościowy służy gromadzeniu przez banki środków pieniężnych w złotych lub w innej walucie wymiennej i zawiera w nazwie wyrazy „bankowy papier wartościowy”, a jego treść obejmuje:

- 1) wartość nominalną,
- 2) zobowiązanie banku do:
 - a) naliczenia określonego oprocentowania według ustalonej stopy procentowej,
 - b) dokonania wypłaty oznaczonej kwoty osobie uprawnionej, w określonych terminach; osoba uprawniona nie może żądać od banku wykupu papieru przed upływem terminu, o ile treść papieru nie stanowi inaczej,
- 3) oznaczenie posiadacza papieru wartościowego, jeżeli jest to papier imienny, lub adnotację, że jest to papier wartościowy na okaziciela,
- 4) zasady przenoszenia praw wynikających z papieru wartościowego,
- 5) numer papieru wartościowego i datę emisji,
- 6) podpisy osób upoważnionych do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku.

2. Podpisy, o których mowa w ust. 1 pkt 6, mogą być odtwarzane mechanicznie.

3. W treści bankowego papieru wartościowego, jak również w podanej przez emitenta do publicznej wiadomości informacji o warunkach emisji, nie mogą być zamieszczane porównania z warunkami emisji papierów wartościowych innych emitentów.

4. Banki mogą emitować bankowe papiery wartościowe również w formie zdematerializowanej. Depozyt papierów prowadzi bank emitujący te papiery.

5. Jeżeli bankowy papier wartościowy występuje w postaci zdematerializowanej, to wówczas wszystkie dane określone w ust. 1 powinny być zamieszczone w treści świadectwa depozytowego albo innego dokumentu wydanego przez bank osobie uprawnionej.

6. Prawa z bankowych papierów wartościowych emitowanych w formie zdematerializowanej powstają z chwilą zapisania ich po raz pierwszy na rachunku bankowych papierów wartościowych i przysługują posiadaczowi tego rachunku.

7. Przeniesienie praw z bankowego papieru wartościowego emitowanego w formie zdematerializowanej następuje z chwilą dokonania odpowiedniego zapisu na rachunku bankowych papierów wartościowych w wyniku zawarcia umowy. Pożytki z bankowych papierów wartościowych uzyskane przed dokonaniem

zapisu przypadają nabywcy, chyba że umowa stanowi inaczej.

Art. 91. Bank nie może udzielać kredytu lub pożyczki pieniężnej na kupno bankowych papierów wartościowych emitowanych przez siebie.

Art. 92. Do bankowych papierów wartościowych nie stosuje się przepisów ustawy, o której mowa w art. 27 ust. 1.

Rozdział 8

Szczególne obowiązki i uprawnienia banków

Art. 93. 1. W celu zabezpieczenia wierzytelności, które wynikają z czynności bankowych, bank może żądać zabezpieczenia przewidzianego w Kodeksie cywilnym i prawie wekslowym oraz zwyczajami przyjętymi w obrocie krajowym i zagranicznym.

2. Bank może potrącić ze swego długu wierzytelność, której termin płatności jeszcze nie nadszedł, jeżeli podmiot będący dłużnikiem został postawiony w stan likwidacji, oraz we wszystkich tych przypadkach, gdy służy mu prawo ściągnięcia swych wierzytelności przed nadejściem terminu płatności. Potrącenie nie może być dokonane w zakresie, w jakim wierzytelność z rachunku bankowego została zajęta jako przedmiot egzekucji należności z tytułu zobowiązań podatkowych.

Art. 94. Minister Sprawiedliwości, po porozumieniu z Komisją Nadzoru Bankowego, określa, w drodze rozporządzenia, ulgowe stawki opłat sądowych oraz zwolnienia od tych opłat w sprawach o zabezpieczenie należności z tytułu udzielanych przez banki kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń.

Art. 95. Księgi rachunkowe banków, wyciągi z tych ksiąg podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku i opatrzone pieczęcią banku oraz wszelkie wystawione w ten sposób oświadczenia zawierające zobowiązania, zwolnienie z zobowiązań, zrzeczenie się praw lub pokwitowanie odbioru należności albo stwierdzające udzielenie kredytu, pożyczki pieniężnej, ich wysokości i warunków spłaty mają moc prawną dokumentów urzędowych oraz stanowią podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych i rejestrach publicznych.

Art. 96. 1. Na podstawie ksiąg banków lub innych dokumentów związanych z dokonywaniem czynności bankowych banki mogą wystawiać bankowe tytuły egzekucyjne.

2. W bankowym tytule egzekucyjnym należy oznaczyć bank, który go wystawił i na rzecz którego egzekucja ma być prowadzona, dłużnika zobowiązanego do zapłaty, wysokość zobowiązań dłużnika wraz z odsetkami i terminami ich płatności, datę wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, jak również oznaczenie czynności bankowej, z której wynikają dochodzone

roszczenia, oraz wzmiankę o wymagalności dochodzonego roszczenia. Bankowy tytuł egzekucyjny należy opatrzyć pieczęcią banku wystawiającego tytuł oraz podpisami osób uprawnionych do działania w imieniu banku.

3. W przypadku egzekucji przeciwko kilku osobom lub z kilku części składowych majątku dłużnika można wystawić dalsze tytuły egzekucyjne.

Art. 97. 1. Bankowy tytuł egzekucyjny może być podstawą egzekucji prowadzonej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności wyłącznie przeciwko osobie, która bezpośrednio z bankiem dokonywała czynności bankowej i złożyła pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji, oraz gdy roszczenie objęte tytułem wynika bezpośrednio z tej czynności bankowej.

2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać kwotę, do której dłużnik poddaje się egzekucji, wraz z ostatecznym terminem, do którego bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny. Dłużnik może się również poddać egzekucji wydania rzeczy, w przypadku gdy ustanowiono zastaw rejestrowy lub dokonano przeniesienia własności w celu zabezpieczenia roszczenia.

3. Wniosek banku o nadanie klauzuli wykonalności, o której mowa w ust. 1, sąd rozpoznaje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia jego złożenia.

Art. 98. 1. Bankowy tytuł egzekucyjny może być także podstawą egzekucji przeciwko osobie trzeciej, gdy osoba ta przejmie dług wynikający z czynności bankowej, o której mowa w art. 97 ust. 1.

2. Jeżeli po dokonaniu czynności bankowej, o której mowa w art. 97 ust. 1, obowiązek spełnienia świadczenia przeszedł na inne osoby w wyniku spadkobrania lub przekształcenia osoby prawnej albo gdy zachodzi potrzeba egzekucji z majątku wspólnego małżonków, podstawą egzekucji może być tytuł wykonawczy oparty na bankowym tytule egzekucyjnym zaopatrzonym w sądową klauzulę wykonalności nadaną przez sąd przeciwko tym osobom.

Art. 99. 1. Banki mogą — na podstawie upoważnienia Prezesa Narodowego Banku Polskiego — wykonywać określone czynności obrotu dewizowego i związane z nimi rozliczenia, a w szczególności:

- 1) prowadzić rachunki bankowe w walutach obcych,
- 2) udzielać i zaciągać kredyty i pożyczki w walutach obcych,
- 3) udzielać gwarancji i poręczeń w walutach obcych,
- 4) dokonywać skupu i sprzedaży wartości dewizowych, z zastrzeżeniem ust. 2,

w zakresie, w jakim Prezes Narodowego Banku Polskiego uzna, iż bank daje rękojmię należytego i bezpiecznego wykonywania tych czynności.

2. Na podstawie upoważnienia Prezesa Narodowego Banku Polskiego, wydanego po porozumieniu z Ministrem Finansów, banki mogą:

- 1) dokonywać skupu od podmiotów gospodarujących zagranicznych środków płatniczych,
- 2) dokonywać zakupu zagranicznych środków płatniczych w Narodowym Banku Polskim,
- 3) dokonywać sprzedaży zagranicznych środków płatniczych na cele określone w ustawie lub zezwoleniu dewizowym,
- 4) pośredniczyć w dokonywaniu płatności i przyjmowaniu należności powstałych w obrocie z zagranicą towarami, usługami i prawami na dobrach niematerialnych.

3. Czynności banków określone w ust. 1 i 2 podlegają kontroli dewizowej sprawowanej przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego.

4. W razie stwierdzenia, że czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, wykonywane są przez bank z naruszeniem przepisów prawa, statutu lub udzielonego upoważnienia bądź że dalsze ich wykonywanie zagrażałoby bezpieczeństwu gromadzonych w banku środków, Prezes Narodowego Banku Polskiego może zakazać bankowi dokonywania określonych czynności albo cofnąć w całości lub w określonej części udzielone upoważnienie.

Art. 100. Banki, o których mowa w art. 99 ust. 1 i 2, mają prawo do otwierania i posiadania rachunków bankowych w bankach za granicą oraz do lokowania środków dewizowych na tych rachunkach.

Art. 101. 1. Zabezpieczenie wierzytelności banku może być dokonane w drodze przeniesienia na bank przez dłużnika, do czasu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją, prawa własności rzeczy ruchomej lub papierów wartościowych.

2. W przypadku gdy przeniesiona została własność rzeczy określonej co do gatunku lub zbioru rzeczy, dłużnik obowiązany jest wyodrębnić i oznaczyć rzecz lub zbiór rzeczy oraz — jeżeli umowa nie stanowi inaczej — prowadzić ewidencję zmian w zakresie przedmiotu przewłaszczenia.

Art. 102. 1. W celu zabezpieczenia wierzytelności banku dłużnik lub inna osoba może przelać określoną kwotę w złotych lub w innej walucie wymiennej na rachunek banku, który zobowiąże się, że zwróci tę kwotę po uzyskaniu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją.

2. Bank nie ma obowiązku zwrotu części kwoty przyjętej na rachunek, równej nie spłaconej w terminie sumie zadłużenia wobec banku, odsetek i prowizji.

Art. 103. 1. Oświadczenie banku zawierające zobowiązanie do zwrotu kwoty przyjętej na rachunek powinno być pod rygorem nieważności złożone na piśmie.

2. Zwrot kwoty przyjętej na rachunek banku następuje za zwrotem oświadczenia, o którym mowa w ust. 1.

Art. 104. 1. Banki i osoby w nich zatrudnione oraz osoby, za których pośrednictwem bank wykonuje czynności bankowe, są obowiązane zachować tajemnicę bankową, która obejmuje wszystkie wiadomości:

- 1) dotyczące czynności bankowych i osób będących stroną umowy, uzyskane w czasie negocjacji oraz związane z zawarciem umowy z bankiem i jej realizacją, z wyjątkiem wiadomości, bez których ujawnienia nie jest możliwe należyte wykonanie zawartej przez bank umowy,
- 2) dotyczące osób, które, nie będąc stroną umowy, o której mowa w pkt 1, dokonały czynności pozostających w związku z zawarciem takiej umowy, z wyjątkiem przypadków, gdy ustawa przewiduje ujawnienie takich czynności.

2. Banku nie obowiązuje zachowanie tajemnicy wobec strony umowy. Osobom trzecim wiadomości te nie mogą być ujawnione, poza przypadkami określonymi w art. 105 oraz w art. 106 ust. 3, a także gdy osoba będąca stroną umowy na piśmie upoważni bank do przekazania określonych informacji wskazanej przez siebie osobie.

Art. 105. 1. Bank ma obowiązek udzielenia informacji stanowiących tajemnicę bankową wyłącznie:

- 1) innym bankom o wierzytelnościach oraz o obrotach i stanach rachunków bankowych w zakresie, w jakim informacje te są niezbędne w związku z udzielaniem kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń oraz czynnościami obrotu dewizowego, a także w związku z konsolidacją sprawozdań finansowych — bankom należącym do bankowej grupy kapitałowej,

2) na żądanie:

- a) osób upoważnionych uchwałą Komisji Nadzoru Bankowego w zakresie, o którym mowa w ust. 3, oraz inspektorów nadzoru bankowego w zakresie, o którym mowa w art. 139 ust. 1 pkt 2,
- b) sądu lub prokuratora w związku z toczącym się przeciwko posiadaczowi rachunku będącemu osobą fizyczną postępowaniem karnym lub karnym skarbowym,
- c) sądu lub prokuratora w związku z toczącym się postępowaniem karnym lub karnym skarbowym o przestępstwo popełnione w związku z działaniem osoby prawnej lub jednostki nie mającej osobowości prawnej — w zakresie rachunków bankowych i czynności bankowych realizowanych przez tę osobę prawną bądź jednostkę,
- d) sądu w związku z prowadzonym postępowaniem spadkowym lub o podział majątku między małżonkami albo prowadzoną przeciwko osobie fizycznej będącej stroną umowy sprawą o ali-

menty lub o rentę o charakterze alimentacyjnym,

- e) Prezesa Głównego Urzędu Cef w związku z toczącą się:
 - sprawą karną lub karną skarbową przeciwko osobie fizycznej będącej stroną umowy zawartej z bankiem,
 - sprawą karną lub karną skarbową o przestępstwo popełnione w zakresie działalności osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej, która jest posiadaczem rachunku,
- f) Prezesa Najwyższej Izby Kontroli w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania kontrolnego określonego w ustawie z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 1995 r. Nr 13, poz. 59, z 1996 r. Nr 64, poz. 315, Nr 89, poz. 402 oraz z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 79, poz. 484, Nr 96, poz. 589, Nr 121, poz. 770 i Nr 133, poz. 883),
- g) Przewodniczącego Komisji Papierów Wartościowych i Giełd w zakresie nadzoru na podstawie ustawy, o której mowa w art. 27 ust. 1,
- h) Prezesa Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w zakresie określonym ustawą, o której mowa w art. 56 ust. 2 pkt 1,
- i) biegłego rewidenta upoważnionego do badania sprawozdań finansowych banku na podstawie zawartej z bankiem umowy,
- j) Urzędu Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi w zakresie nadzoru nad wykonywaniem przez bank funkcji depozytariusza na podstawie ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz.U. Nr 139, poz. 934).

2. Zakres oraz zasady udzielania informacji przez banki organom podatkowym lub organom kontroli skarbowej regulują odrębne ustawy.

3. Banki, organy państwowe i osoby, którym ujawniono wiadomości stanowiące tajemnicę bankową, są obowiązane wykorzystać te wiadomości wyłącznie w granicach upoważnienia określonego w ust. 1.

4. Banki mogą utworzyć instytucję do zbierania i udostępniania bankom informacji o wierzytelnościach oraz o obrotach i stanach rachunków bankowych w zakresie, w jakim informacje te są potrzebne w związku z udzielaniem kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń.

5. Bank ponosi odpowiedzialność za szkody wynikające z ujawnienia tajemnicy bankowej i wykorzystania jej niezgodnie z przeznaczeniem.

6. Bank nie ponosi odpowiedzialności za szkodę wynikającą z ujawnienia tajemnicy bankowej przez osoby i instytucje upoważnione przez ustawę do żądania od banków udzielania informacji stanowiących tajemnicę bankową.

Art. 106. 1. Bank jest obowiązany przeciwdziałać wykorzystywaniu swojej działalności dla celów mających związek z przestępstwem, o którym mowa w art. 299 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 i Nr 128, poz. 840), lub w celu ukrycia działań przestępczych.

2. W razie uzasadnionego podejrzenia zaistnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, bank zawiadamia o tym prokuratora.

3. W razie otrzymania zawiadomienia dotyczącego wykorzystania banku do celu, o którym mowa w ust. 1, prokurator może:

- 1) żądać informacji o obrotach i stanach rachunków bankowych klienta, którego dotyczy zawiadomienie, także w toku czynności podejmowanych na podstawie art. 307 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 555),
- 2) zawiesić wypłaty środków pieniężnych z rachunku bankowego klienta na okres nie dłuższy niż 3 miesiące.

4. Bank jest obowiązany do prowadzenia rejestru wpłat gotówkowych powyżej określonej kwoty oraz danych o osobach dokonujących wpłaty i na których rzecz wpłata została dokonana.

5. Komisja Nadzoru Bankowego ustala, w drodze uchwały, tryb postępowania banków w przypadkach, o których mowa w art. 299 ustawy wymienionej w ust. 1, oraz ustala wysokość kwoty i warunki prowadzenia rejestru, o którym mowa w ust. 4.

Art. 107. Pracownik banku, który wbrew swoim obowiązkom nie zawiadamia o okolicznościach wymienionych w art. 106 ust. 1, nie przestrzega zasad postępowania określonych w art. 106 ust. 4, ponosi odpowiedzialność porządkową, co nie wyłącza odpowiedzialności karnej, jeżeli czyn wypełnia znamiona przestępstwa.

Art. 108. Bank nie ponosi odpowiedzialności za szkodę, która może wyniknąć z wykonania w dobrej wierze obowiązków określonych w art. 106 ust. 1 i 3. W takim przypadku, jeżeli okoliczności, o których mowa w art. 106 ust. 1, nie miały związku z przestępstwem lub ukrywaniem działań przestępczych, odpowiedzialność za szkodę wynikłą ze wstrzymania czynności bankowych ponosi Skarb Państwa.

Art. 109. 1. Bank w zakresie swojej działalności może wydawać ogólne warunki umów lub regulaminy określające:

- 1) warunki otwierania i prowadzenia rachunków bankowych,
- 2) rodzaje udzielanych kredytów oraz warunki umów kredytu i umów pożyczki,
- 3) warunki udostępniania skrytek sejfowych,
- 4) warunki wykonywania innych czynności usługowych banku.

2. Postanowienia ogólnych warunków umów oraz regulaminów, o których mowa w ust. 1, są dla stron wiążące, o ile strony w umowie nie ustalą odmiennie swych praw i obowiązków.

Art. 110. Bank może pobierać prowizje z tytułu wykonywanych czynności bankowych oraz opłaty za wykonywanie innych czynności, w tym także opłaty za przygotowanie, sporządzenie i przekazanie informacji stanowiących tajemnicę bankową uprawnionym przez ustawę osobom, organom i instytucjom, z wyłączeniem przypadków, gdy udzielenie informacji następuje na żądanie:

- 1) sądu lub prokuratora w związku z toczącą się sprawą karną lub karną skarbową przeciwko osobie fizycznej, będącej stroną umowy,
- 2) prokuratora w sprawach dotyczących wykorzystywania działalności banków do celów mających związek z przestępstwem, o którym mowa w art. 299 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 i Nr 128, poz. 840),
- 3) osób upoważnionych uchwałą Komisji Nadzoru Bankowego oraz inspektora nadzoru bankowego.

Art. 111. Bank jest obowiązany ogłaszać w miejscu wykonywania czynności, w sposób ogólnie dostępny, stosowane stawki oprocentowania środków na rachunkach bankowych, kredytów i pożyczek, a także stawki prowizji i wysokość opłat, terminy kapitalizacji odsetek oraz stosowane kursy walutowe.

Art. 112. Sprawy sporne wynikające ze stosunków między Narodowym Bankiem Polskim a innymi bankami na tle:

- 1) rezerwy obowiązkowej,
- 2) rozrachunków międzybankowych,
- 3) obrotu papierami wartościowymi

— rozpoznaje Sąd Wojewódzki w Warszawie — Sąd Gospodarczy.

Rozdział 9

Zrzeszanie i łączenie się banków

Art. 113. 1. Banki krajowe, działające w formie spółki akcyjnej, mogą łączyć się w bankowe grupy kapitałowe.

2. Bankową grupę kapitałową stanowi grupa banków zorganizowanych w ten sposób, że bank zwany „bankiem dominującym” jest właścicielem akcji innego banku lub banków, zwanych „bankami zależnymi”, dających ponad 50% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu każdego banku zależnego.

3. Bankowa grupa kapitałowa powstaje w drodze umowy, przy czym okres jej trwania nie może być krótszy niż 5 lat.

4. Bank zależny nie może być akcjonariuszem banku dominującego.

5. Bank zależny, który w dniu zawązania bankowej grupy kapitałowej posiada akcje banku dominującego, jest obowiązany do ich zbycia w terminie 6 miesięcy od dnia zgłoszenia do rejestru handlowego umowy o powołaniu bankowej grupy kapitałowej.

6. Bank zależny nie może nabywać na swój rachunek ani przyjmować w zastaw akcji banku dominującego, z wyjątkiem nabycia akcji w trybie postępowania egzekucyjnego na zaspokojenie roszczeń banku zależnego. Bank zależny obowiązany jest zbyć nabyte akcje banku dominującego w terminie 6 miesięcy od dnia ich nabycia.

7. Bank dominujący nie może być podmiotem powiazanym kapitałowo i organizacyjnie z innym bankiem krajowym jako podmiot zależny.

8. Bank może należeć do jednej bankowej grupy kapitałowej; nie wyłącza to prawa banków należących do tej grupy do nabywania akcji innych banków, w tym banków tej samej grupy, z zastrzeżeniem postanowień ust. 4.

Art. 114. 1. Bank należący do bankowej grupy kapitałowej odpowiada jak poręczyciel za zobowiązania pozostałych banków należących do tej grupy, proporcjonalnie do wartości nominalnej posiadanych akcji w kapitałach akcyjnych tych banków na dzień powstania danego zobowiązania.

2. W przypadku rozwiązania umowy o powołaniu bankowej grupy kapitałowej lub wystąpienia danego banku z tej grupy, przepis ust. 1 stosuje się do zobowiązań powstałych w okresie przynależności banku do bankowej grupy kapitałowej.

3. Począwszy od dnia konsolidacji sprawozdań finansowych, przy ustalaniu norm i granic określonych ustawą, bankowa grupa kapitałowa traktowana jest w taki sposób, jakby stanowiła jeden bank.

4. Komisja Nadzoru Bankowego określa, w drodze uchwały, szczegółowe zasady ustalania, dla celów wskazanych w ust. 3, wysokości funduszy własnych banków należących do bankowej grupy kapitałowej oraz może określać szczególne zasady wyliczania dla grupy norm, o których mowa w ust. 3.

5. Dniem konsolidacji sprawozdań finansowych jest pierwszy dzień miesiąca następującego po miesiącu, w którym właściwy organ banku dominującego zatwierdził pierwsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Art. 115. 1. Banki należące do tej samej bankowej grupy kapitałowej używają nazw i znaków firmowych wskazujących na przynależność do tej grupy.

2. Udział osób, o których mowa w art. 378 Kodeksu handlowego, zajmujących te stanowiska w dwu lub więcej bankach należących do tej samej bankowej grupy kapitałowej nie stanowi działalności konkurencyjnej.

Art. 116. Płynność płatnicza każdego banku należącego do bankowej grupy kapitałowej jest gwarantowana przez wszystkie pozostałe banki tej grupy.

Art. 117. 1. Zawarcie umowy, o której mowa w art. 113 ust. 3, może nastąpić po podjęciu uchwał walnych zgromadzeń akcjonariuszy banków, które zamierzają powołać bankową grupę kapitałową.

2. Umowa pomiędzy bankami o powołaniu bankowej grupy kapitałowej powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

- 1) bank dominujący i banki zależne,
- 2) okres, na jaki została zawarta,
- 3) liczbę akcji oraz ich wartość i liczbę głosów wynikających z akcji banków zależnych, będących własnością banku dominującego,
- 4) liczbę akcji oraz ich wartość i liczbę głosów akcji banków zależnych wzajemnie posiadanych przez te banki,
- 5) nazwy i znaki wskazujące na przynależność do grupy,
- 6) zasady i tryb realizacji obowiązku gwarantowania bieżącej płynności płatniczej każdego banku należącego do tej grupy,
- 7) zasady i tryb uzgadniania polityki finansowej i operacyjnej grupy,
- 8) warunki wystąpienia z grupy.

3. Umowa o powołaniu bankowej grupy kapitałowej może przewidywać powołanie rady bankowej grupy kapitałowej oraz określać jej skład, kompetencje i sposób działania.

4. Zarząd każdego banku należącego do grupy składa sądowi rejestrowemu umowę, o której mowa w ust. 2, zgłasza zmiany tej umowy oraz jej rozwiązanie.

5. Zmiana umowy lub rozwiązanie bankowej grupy kapitałowej wymaga do swej ważności uchwał walnych zgromadzeń banków należących do tej grupy.

6. O zawiązaniu bankowej grupy kapitałowej zarząd banku dominującego ogłasza w pismach przeznaczonych do ogłoszeń oraz w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Ogłoszenia powinny zawierać w szczególności:

- 1) datę zawarcia umowy o powołaniu bankowej grupy kapitałowej,
- 2) istotne postanowienia umowy,
- 3) datę zgłoszenia umowy do rejestru handlowego,
- 4) firmy i siedziby banków należących do bankowej grupy kapitałowej,
- 5) liczbę i wartość nominalną akcji banku dominującego,

6) liczby i wartości nominalne akcji banków zależnych, ze wskazaniem liczby i wartości nominalnej akcji objętych przez bank dominujący oraz liczby głosów, przysługujących bankowi dominującemu na walnych zgromadzeniach akcjonariuszy banków zależnych.

7. W przypadku zmian w składzie bankowej grupy kapitałowej oraz jej rozwiązania stosuje się odpowiednio przepis ust. 6.

Art. 118. 1. Najpóźniej na miesiąc przed dniem wejścia w życie umowy o powołaniu bankowej grupy kapitałowej bank dominujący zawiadamia Komisję Nadzoru Bankowego i Ministra Finansów o powołaniu takiej grupy.

2. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, bank dominujący załącza umowę o powołaniu bankowej grupy kapitałowej. O każdej zmianie umowy bank dominujący zawiadamia Komisję Nadzoru Bankowego i Ministra Finansów nie później niż po upływie 14 dni od dokonania zmiany.

Art. 119. 1. O ile umowa nie stanowi inaczej, zbycie pakietu mniejszościowego akcji banku zależnego oraz akcji banku dominującego, należącego do bankowej grupy kapitałowej, innym podmiotom niż należące do bankowej grupy kapitałowej nie powoduje wygaśnięcia uprawnień i zobowiązań bankowej grupy kapitałowej ani banków należących do niej, określonych w umowie o powołaniu bankowej grupy kapitałowej oraz w przepisach ustawy.

2. Obniżenie udziału wartości akcji banku zależnego, będącego własnością banków należących do bankowej grupy kapitałowej, w kapitale akcyjnym tego banku jest nieskuteczne wobec jego wierzycieli.

3. Zmniejszenie liczby głosów banku dominującego na walnym zgromadzeniu banku zależnego, poniżej poziomu określonego w art. 113 ust. 2, oznacza wypowiedzenie umowy o powołaniu bankowej grupy kapitałowej, z zastrzeżeniem art. 120 ust. 1 pkt 2.

Art. 120. 1. Umowa o powołaniu bankowej grupy kapitałowej rozwiązuje się:

- 1) po upływie terminu, na jaki została zawarta,
- 2) po wypowiedzeniu umowy przez bank dominujący — nie wcześniej jednak niż po upływie terminu określonego w art. 113 ust. 3.

2. Rozwiązanie umowy o powołaniu bankowej grupy kapitałowej następuje w ostatnim dniu roku obrotowego, nie wcześniej jednak niż po upływie 6 miesięcy od dnia wypowiedzenia.

3. Do dnia rozwiązania umowy o powołaniu bankowej grupy kapitałowej bank dominujący wykonuje prawo do liczby głosów na walnych zgromadzeniach akcjonariuszy banków zależnych, wynikających z tej umowy.

Art. 121. 1. Banki mogą zrzeszać się w bankowe izby gospodarcze.

2. Do bankowych izb gospodarczych mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych (Dz.U. Nr 35, poz. 195, z 1992 r. Nr 75, poz. 368, z 1996 r. Nr 43, poz. 189 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 139, poz. 934).

Art. 122. 1. Banki mogą na podstawie umowy zrzeszać się z innymi bankami.

2. W umowie banki zrzeszające mogą upoważnić jeden z banków zrzeszonych do:

- 1) reprezentowania wspólnych interesów zrzeszonych w nim banków, w szczególności wobec Komisji Nadzoru Bankowego,
- 2) gromadzenia dobrowolnych lokat banków, między innymi dla zabezpieczenia ich płynności płatniczej,
- 3) zaciągania kredytu refinansowego w imieniu banków zrzeszonych,
- 4) realizowania przedsięwzięć gospodarczych we wspólnym interesie zrzeszonych banków,
- 5) podejmowania innych działań przewidzianych w ustawie lub w umowie.

3. Utworzenie zrzeszenia podlega zgłoszeniu Komisji Nadzoru Bankowego, której przekazywana jest także umowa zrzeszenia.

Art. 123. 1. Prezesi zarządów banków tworzą radę zrzeszenia.

2. Zakres i tryb działania rady zrzeszonych banków oraz wykonywania jej uchwał określa umowa.

Art. 124. 1. Banki w formie spółki akcyjnej mogą łączyć się ze sobą.

2. Do łączenia się banków, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy Kodeksu handlowego. Bank utworzony w wyniku połączenia powinien spełniać wymagania obowiązujące przy tworzeniu banku.

3. Połączenie przez przeniesienie majątku banku na inny bank w zamian za akcje wymaga zgody Komisji Nadzoru Bankowego.

Art. 125. Przepisy niniejszego rozdziału nie naruszają przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1996 r. o łączeniu i grupowaniu niektórych banków w formie spółki akcyjnej (Dz.U. Nr 90, poz. 406 i Nr 156, poz. 775 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 770).

Rozdział 10

Fundusze własne i gospodarka finansowa banków

Art. 126. W celu zapewnienia bezpieczeństwa ekonomicznego banki są obowiązane posiadać fundusze własne, dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności.

Art. 127. 1. Funduszami własnymi banku są:

- 1) fundusze podstawowe,
- 2) fundusze uzupełniające.

2. Funduszami podstawowymi, w zależności od formy prawnej banku, są: fundusz statutowy, wpłacony i zarejestrowany kapitał akcyjny i fundusz udziałowy oraz inne fundusze (kapitały) tworzone z zysku po opodatkowaniu, z nadwyżek osiągniętych przy wydaniu akcji powyżej ich wartości nominalnej i uiszczanych przez akcjonariuszy dopłat oraz fundusz zasobowy w banku spółdzielczym, które zgodnie z ustawą i statutem mogą być wykorzystane wyłącznie na pokrycie strat bilansowych banku, oraz fundusz ogólnego ryzyka na nie zidentyfikowane ryzyka działalności bankowej.

3. Za zgodą Komisji Nadzoru Bankowego funduszami uzupełniającymi banku mogą być w szczególności:

- 1) przyjęte przez bank na okres co najmniej 5 lat środki pieniężne, które zgodnie z umową nie mogą być wcześniej wycofane z banku i w razie upadłości banku lub jego likwidacji będą podlegać zwrotowi w ostatniej kolejności, przy czym uwzględniona kwota nie może być wyższa niż 50% funduszy podstawowych i w ciągu ostatnich 5 lat trwania umowy będzie corocznie pomniejszana o 20% jej wartości początkowej; w przypadku przyjęcia środków w walucie obcej będą one przeliczone na złote, według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, w dniu zawarcia umowy,
- 2) fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego dokonywanej na podstawie odrębnych przepisów.

4. Komisja Nadzoru Bankowego może zaliczyć do funduszy uzupełniających banków spółdzielczych określoną część dodatkowej kwoty odpowiedzialności członków, nie więcej niż 50% kwoty, o której mowa w art. 7 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 20 ust. 1.

5. Komisja Nadzoru Bankowego:

- 1) może określać, w drodze uchwały, inne pozycje bilansu banku zaliczane do funduszy uzupełniających oraz warunki i tryb ich zaliczenia,
- 2) określa, w drodze uchwały, tryb i warunki zaliczenia, o którym mowa w ust. 4.

6. Komisja Nadzoru Bankowego może określać, w drodze uchwały, pozycje bilansu banku podlegające potrąceniu przy wyliczaniu jego funduszy własnych.

7. Fundusze przydzielone oddziałowi banku zagranicznego w kraju powinny być zgodne z wymaganiami wynikającymi z przepisów ustawy.

8. Składniki funduszy własnych wymienione w ust. 3 pkt 1 oraz w ust. 4 nie mogą stanowić łącznie więcej niż 50% funduszy własnych podstawowych. Fundusze uzupełniające nie mogą stanowić więcej niż 50% funduszy własnych banku.

Art. 128. 1. Bank jest obowiązany utrzymywać sumę funduszy własnych na takim poziomie, aby wynosiła ona nie mniej niż 8% aktywów i zobowiązań pozabilansowych banku ważonych ryzykiem (minimalny współczynnik wypłacalności).

2. Bank rozpoczynający działalność operacyjną jest obowiązany utrzymywać współczynnik wypłacalności na poziomie nie niższym niż 15% przez pierwsze 12 miesięcy działalności, a przez następne 12 miesięcy działalności — na poziomie nie niższym niż 12%.

3. Komisja Nadzoru Bankowego określa, w drodze zarządzenia, sposób wyliczenia współczynnika wypłacalności banku oraz procentowe wagi ryzyka przypisanego poszczególnym kategoriom aktywów i zobowiązań pozabilansowych.

Art. 129. 1. Banki prowadzą samodzielnie gospodarkę finansową na podstawie planu finansowego w sposób zapewniający pokrycie z uzyskanych przychodów kosztów działalności oraz zobowiązań.

2. Tworzenie z odpisów z zysku netto funduszy oraz ich przeznaczenie, a także zasady pokrywania strat określa statut banku.

Art. 130. 1. Banki mogą tworzyć w ciężar kosztów rezerwę na ryzyko ogólne, służącą pokryciu ryzyk związanych z prowadzeniem działalności bankowej. Banki tworzą i wykorzystują tę rezerwę na podstawie dokonywanej oceny tego ryzyka, uwzględniającej w szczególności wielkość należności oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych nie objętych rezerwami celowymi, utworzonymi zgodnie z odrębnymi przepisami.

2. Wysokość corocznego odpisu na rezerwę na ryzyko ogólne, o której mowa w ust. 1, wynosi maksymalnie 1,5 % ustalonej na koniec poszczególnych kwartałów roku obrotowego średniej kwoty nie spłaconych kredytów i pożyczek pieniężnych, pomniejszonej o kwotę kredytów i pożyczek pieniężnych, na które bank zgodnie z odrębnymi przepisami utworzył rezerwy celowe w wysokości 100 % tych kredytów i pożyczek. Kwota odpisu nie może być jednak wyższa niż kwota odpisu dokonywanego w tymże roku z zysku za rok poprzedni na fundusz ryzyka ogólnego, o którym mowa w art. 127 ust. 2. Odpisu dokonuje się w pierwszym miesiącu następującym po każdym kwartale.

3. Rezerwę na ryzyko ogólne bank rozwiązuje, jeżeli w ocenie banku ustaną okoliczności uzasadniające dalsze jej utrzymywanie.

Rozdział 11

Nadzór bankowy

Art. 131. 1. Działalność banków oraz oddziałów i przedstawicielstw banków zagranicznych podlega nadzorowi sprawowanemu przez Komisję Nadzoru Bankowego w zakresie i na zasadach określonych w niniejszej ustawie i w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 140, poz. 938).

2. Stosownie do postanowień umowy międzynarodowej lub na zasadzie wzajemności nadzór nad działalnością oddziału lub przedstawicielstwa banku zagranicznego w kraju oraz oddziału lub przedstawicielstwa banku krajowego za granicą może być wykonywany w zakresie uzgodnionym z zagranicznym organem nadzoru bankowego.

3. Komisja Nadzoru Bankowego może stosownie do postanowień umowy międzynarodowej lub na zasadach wzajemności udzielić informacji dotyczących banku organowi nadzoru bankowego innego kraju, jeżeli:

- 1) wskutek tego nie zostanie naruszony interes gospodarczy Państwa i tajemnica bankowa,
- 2) zapewnione jest wykorzystanie uzyskanych informacji tylko na potrzeby nadzoru bankowego,
- 3) zagwarantowany jest zakaz przekazywania uzyskanych informacji poza organ nadzoru bankowego.

4. Komisja Nadzoru Bankowego może udzielać Komisji Papierów Wartościowych i Giełd, Urzędowi Nadzoru nad Funduszami Emerytalnymi oraz Państwowemu Urzędowi Nadzoru Ubezpieczeniowego informacji niezbędnych tym organom do wykonywania ich zadań w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem prawa i zasad uczciwego obrotu na rynku papierów wartościowych, w działalności funduszy emerytalnych i rynku ubezpieczeniowym. Zasady i tryb udzielania tych informacji określone są w porozumieniu Komisji Nadzoru Bankowego z wymienionymi organami nadzoru.

Art. 132. Minister Finansów lub Minister Skarbu Państwa może wystąpić do Komisji Nadzoru Bankowego o podjęcie czynności lub środków w ramach nadzoru, o których mowa w art. 133 i art. 138.

Art. 133. 1. Celem nadzoru jest zapewnienie:

- 1) bezpieczeństwa środków pieniężnych gromadzonych na rachunkach bankowych,
- 2) zgodności działalności banków z przepisami niniejszej ustawy, ustawy o Narodowym Banku Polskim, statutem oraz decyzją o wydaniu zezwolenia na utworzenie banku.

2. Czynności podejmowane w ramach nadzoru bankowego polegają w szczególności na:

- 1) badaniu wypłacalności, płynności płatniczej i wyników ekonomicznych osiągniętych przez banki,
- 2) badaniu zgodności udzielanych kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń z obowiązującymi w tym zakresie przepisami,
- 3) badaniu zabezpieczenia i terminowości spłaty kredytów i pożyczek pieniężnych,
- 4) badaniu stosowanego oprocentowania kredytów i pożyczek oraz rachunków bankowych, o których mowa w art. 79 ust. 1,

5) dokonywaniu oceny sytuacji finansowej banków.

3. Czynności kontrolne podejmowane przez inspektorów nadzoru bankowego wykonywane są po okazaniu upoważnienia wydanego przez Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego oraz legitymacji służbowej.

Art. 134. 1. Badanie sprawozdań finansowych banku, a także oddziału banku zagranicznego, może być zlecone tylko biegłym rewidentom, którzy spełniają normy, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1994 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie (Dz. U. Nr 121, poz. 592 i z 1996 r. Nr 102, poz. 475).

2. Banki obowiązane są przekazywać do Komisji Nadzoru Bankowego zbadane jednostkowe i skonsolidowane sprawozdanie finansowe wraz z opinią i raportem biegłego rewidenta w ciągu 15 dni od dnia ich zatwierdzenia oraz z odpisem uchwały bądź postanowienia organu zatwierdzającego o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego.

Art. 135. 1. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w przeprowadzonym audycie na zlecenie banku, Komisja Nadzoru Bankowego może zobowiązać bank do zlecenia biegłym rewidentom zbadania prawidłowości i rzetelności wszystkich sprawozdań finansowych sporządzanych przez bank, kontroli ksiąg rachunkowych, analizy portfela kredytowego oraz dokonania innych czynności określonych w art. 133 ust. 2. Jeżeli w wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono nieprawidłowości, koszty badania ponosi bank.

2. Zlecenie badania określonego w ust. 1 może zostać udzielone także bezpośrednio przez Komisję Nadzoru Bankowego. Koszty badania ponosi wówczas Narodowy Bank Polski.

3. Komisja Nadzoru Bankowego ma prawo wniesienia zastrzeżeń do badań, o których mowa w ust. 1. Jeżeli w wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono nieprawidłowości, koszty badania ponosi bank.

Art. 136. 1. Biegły rewident przeprowadzający badanie sprawozdań finansowych banku oraz badanie, o którym mowa w art. 134 i art. 135, jest obowiązany niezwłocznie powiadomić Komisję Nadzoru Bankowego o ujawnionych faktach wskazujących na:

- 1) popełnienie przestępstwa,
- 2) naruszenie przepisów regulujących działalność banku,
- 3) naruszenie zasad dobrej praktyki bankowej lub inne zagrożenie interesów klientów banku,
- 4) istnienie przesłanek do wyrażenia opinii negatywnej na temat sprawozdania finansowego banku lub odmowy wyrażenia tej opinii.

2. Przy wykonywaniu przez biegłych rewidentów czynności, o których mowa w art. 135 ust. 2, stosuje się

do nich odpowiednio przepisy dotyczące pracowników nadzoru bankowego wykonujących te czynności.

Art. 137. Komisja Nadzoru Bankowego może ustalać wiążące banki normy płynności oraz inne normy dopuszczalnego ryzyka w działalności banków.

Art. 138. 1. Komisja Nadzoru Bankowego może w ramach nadzoru zalecić bankowi w szczególności:

- 1) podjęcie środków koniecznych do przywrócenia płynności płatniczej lub osiągnięcia i przestrzegania norm, o których mowa w art. 137,
- 2) zwiększenie funduszy własnych,
- 3) zaniechanie określonych form reklamy.

2. Komisja Nadzoru Bankowego może nakazać bankowi wstrzymanie wypłat z zysku lub wstrzymanie tworzenia nowych jednostek organizacyjnych do czasu przywrócenia płynności płatniczej lub osiągnięcia norm, o których mowa w art. 137.

3. W razie stwierdzenia, że bank nie realizuje zaleceń określonych w ust. 1 lub działalność banku jest wykonywana z naruszeniem prawa lub statutu albo stwarza zagrożenie dla interesów posiadaczy rachunków bankowych, Komisja Nadzoru Bankowego, po uprzednim upomnieniu na piśmie, może:

- 1) wystąpić do właściwego organu banku z wnioskiem o odwołanie prezesa, wiceprezesa lub innego członka zarządu banku bezpośrednio odpowiedzialnego za stwierdzone nieprawidłowości,
- 2) zawiesić w czynnościach członków zarządu, o których mowa w pkt 1, do czasu podjęcia uchwały w sprawie wniosku o ich odwołanie przez radę nadzorczą na najbliższym posiedzeniu; zawieszenie w czynnościach polega na wyłączeniu z podejmowania decyzji za bank w zakresie jego praw i obowiązków majątkowych,
- 3) ograniczyć zakres działalności banku,
- 4) uchylić zezwolenie na utworzenie banku i podjąć decyzję o likwidacji banku; art. 147 stosuje się odpowiednio.

4. Komisja Nadzoru Bankowego może także zawiesić w czynnościach członka zarządu w przypadku:

- 1) przedstawienia mu zarzutów w postępowaniu karnym lub karnym skarbowym,
- 2) spowodowania znacznych strat majątkowych banku.

Postanowienia ust. 3 pkt 2 stosuje się odpowiednio.

5. Komisja Nadzoru Bankowego odwołuje członka zarządu banku w przypadku skazania go prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne przeciwko mieniu, dokumentom lub przestępstwo karne skarbowe.

6. Ograniczenie działalności banku lub uchylenie zezwolenia na utworzenie banku może również nastąpić w razie stwierdzenia, że bank przestał spełniać warunki wymagane do utworzenia banku.

7. Środki podejmowane w ramach nadzoru nie mogą naruszać umów zawartych przez bank.

Art. 139. 1. Banki oraz oddziały i przedstawicielstwa banków zagranicznych w kraju są obowiązane:

- 1) zawiadomić Komisję Nadzoru Bankowego o podjęciu i zaprzestaniu działalności; dotyczy to również podjęcia i zaprzestania działalności przez oddział banku krajowego w kraju,
- 2) umożliwić upoważnionym osobom wykonywanie czynności określonych w art. 133 ust. 2, a w szczególności udostępnić do wglądu księgi, bilanse, rejestry, plany, sprawozdania i inne dokumenty oraz umożliwić, na pisemne żądanie, sporządzenie kopii tych dokumentów i innych nośników informacji, jak również udzielać wyjaśnień żądanych przez te osoby,
- 3) niezwłocznie zawiadomić Komisję Nadzoru Bankowego o środkach, jakie zostaną podjęte w celu usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w ramach nadzoru, oraz stosować się do wydanych decyzji.

2. Przy wykonywaniu nadzoru nad działalnością oddziału banku zagranicznego przepisy art. 138 stosuje się odpowiednio.

Art. 140. Bank krajowy, którego oddział lub przedstawicielstwo zostało otwarte za granicą, jest obowiązany zawiadomić Komisję Nadzoru Bankowego o podjęciu i zaprzestaniu działalności przez oddział lub przedstawicielstwo.

Art. 141. 1. W razie niewykonywania zaleceń dotyczących prowadzenia działalności z naruszeniem przepisów prawa, statutu, odmowy udzielenia wyjaśnień, informacji, o których mowa w art. 139, Komisja Nadzoru Bankowego może nakładać na członków zarządu banku kary pieniężne do wysokości trzykrotnego miesięcznego wynagrodzenia brutto tej osoby, wyliczonego na podstawie wynagrodzenia za ostatnie 3 miesiące przed nałożeniem kary.

2. Kara nie może być nałożona, jeżeli od uzyskania przez nadzór bankowy wiadomości o czynie określonym w ust. 1 upłynęło więcej niż 6 miesięcy albo od popełnienia tego czynu upłynęło więcej niż 2 lata.

3. Wymierzenie kary pieniężnej nie stanowi przeszkody do zastosowania innych środków przewidzianych w niniejszym rozdziale.

4. Komisja Nadzoru Bankowego odprowadza kwoty wyegzekwowane z tytułu kar pieniężnych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

5. Kara, o której mowa w ust. 1, podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozdział 12

**Postępowanie naprawcze,
likwidacja i upadłość banku**

A. Postępowanie naprawcze

Art. 142. 1. W razie powstania straty bilansowej bądź groźby jej nastąpienia albo powstania niebezpieczeństwa niewypłacalności, zarząd banku niezwłocznie zawiadamia o tym Komisję Nadzoru Bankowego oraz przedstawia jej program postępowania naprawczego, zapewniając jego realizację.

2. Komisja Nadzoru Bankowego może wyznaczyć bankowi termin na opracowanie programu postępowania naprawczego, o którym mowa w ust. 1, oraz zlecić jego uzupełnienie lub ponowne opracowanie.

3. W razie zaniechania działań określonych w ust. 1, Komisja Nadzoru Bankowego może zobowiązać bank do wszczęcia postępowania naprawczego.

4. Bank, w którym powstała strata określona w ust. 1, może połączyć się z innym bankiem tylko po uzyskaniu zezwolenia Komisji Nadzoru Bankowego.

Art. 143. 1. Jeżeli program postępowania naprawczego nie jest wystarczający lub jego realizacja nie jest należyta, Komisja Nadzoru Bankowego może:

- 1) zakazać wypłat lub ograniczyć wypłaty z zysków banku za poprzedni rok, a także nakazać przekazanie określonej części lub całości zysku na powiększenie funduszy własnych banku,
- 2) zakazać udzielania lub ograniczyć udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych akcjonariuszom (członkom) banku oraz członkom zarządu, rady nadzorczej i pracownikom,
- 3) wystąpić do zarządu banku z żądaniem zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy (walnego zgromadzenia) w celu rozpatrzenia sytuacji banku, powzięcia decyzji o pokryciu straty bilansowej oraz podjęcia innych uchwał, w tym zwiększenia funduszy własnych, w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy.

2. Zarząd banku powinien zwołać nadzwyczajne walne zgromadzenie w ciągu 14 dni, a gdyby tego nie uczynił, nadzwyczajne walne zgromadzenie może być zwołane przez Komisję Nadzoru Bankowego. Koszty zwołania i odbycia walnego zgromadzenia obciążają bank.

3. Zakazy i żądanie, o których mowa w ust. 1, nie podlegają zaskarżeniu.

Art. 144. 1. Komisja Nadzoru Bankowego, z zastrzeżeniem art. 20 ustawy, o której mowa w art. 56 ust. 2 pkt 1, może podjąć decyzję o ustanowieniu kuratora nadzorującego wykonanie programu naprawczego przez bank.

2. Kuratorowi przysługuje prawo uczestniczenia w posiedzeniach organów banku oraz prawo do uży-

skiwania wszelkich informacji niezbędnych do wykonywania jego funkcji.

3. Kuratorowi przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu wobec uchwał i decyzji zarządu i rady nadzorczej banku do właściwego sądu gospodarczego w terminie 14 dni od ich powzięcia. Wniesienie sprzeciwu wstrzymuje wykonanie uchwały lub decyzji.

4. Kurator może zaskarżyć uchwałę walnego zgromadzenia akcjonariuszy lub uchwałę walnego zgromadzenia banku spółdzielczego, które naruszają interes banku. W sprawach tych kuratorowi przysługuje uprawnienie przewidziane w art. 414 i art. 415 Kodeksu handlowego, a w odniesieniu do banków spółdzielczych — w art. 42 Prawa spółdzielczego.

5. Decyzja Komisji Nadzoru Bankowego o ustanowieniu kuratora jest natychmiast wykonalna i nie podlega zaskarżeniu.

6. Funkcję kuratora może pełnić osoba posiadająca kwalifikacje i doświadczenie zawodowe w zakresie organizacji i zasad działalności banku. Kuratorem może być również osoba prawna.

7. Kurator składa Komisji Nadzoru Bankowego kwartalne sprawozdania ze swojej działalności zawierające ocenę realizacji przez zarząd banku programu naprawczego.

8. Wynagrodzenie kuratora ustala Komisja Nadzoru Bankowego, z tym że nie może ono być wyższe niż wynagrodzenie prezesa banku, w którym ustanowiono kuratora. Koszty związane z wykonywaniem funkcji kuratora obciążają koszty działalności banku.

Art. 145. 1. Jeżeli zarząd banku nie przekaże programu postępowania naprawczego zgodnie z art. 142 ust. 1 albo gdy realizacja tego programu okaże się nieskuteczna, Komisja Nadzoru Bankowego może podjąć decyzję o ustanowieniu zarządu komisarycznego na czas realizacji programu postępowania naprawczego. Ustanowienie zarządu komisarycznego nie wpływa na organizację i sposób działania banku jako osoby prawnej, z wyjątkiem zmian przewidzianych ustawą.

2. Na zarząd komisaryczny przechodzi prawo podejmowania uchwał i decyzji we wszystkich sprawach zastrzeżonych w ustawie i statucie do właściwości władz i organów banku. Z dniem ustanowienia zarządu komisarycznego członkowie zarządu banku zostają odwołani z mocy prawa, a ustanowione wcześniej prokury i pełnomocnictwa wygasają. Na czas trwania zarządu komisarycznego kompetencje innych organów banku zostają zawieszane.

3. Zarząd komisaryczny wykonuje również zadania określone w decyzji o ustanowieniu zarządu.

4. Od decyzji o ustanowieniu zarządu komisarycznego rada nadzorcza może wnieść skargę do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Wniesienie skargi nie wstrzymuje wykonania decyzji.

5. Zarząd komisaryczny opracowuje i uzgadnia z Komisją Nadzoru Bankowego program postępowania naprawczego, kieruje jego realizacją oraz nie rzadziej niż co 3 miesiące informuje Komisję Nadzoru Bankowego i radę nadzorczą o wynikach realizacji programu.

6. Ustanowienie zarządu komisarycznego podlega zgłoszeniu do rejestru właściwego dla banku.

Art. 146. 1. Członkowie zarządu komisarycznego otrzymują w razie potrzeby urlop bezpłatny w macierzystym zakładzie pracy na czas pełnienia tej funkcji.

2. Okres urlopu bezpłatnego zalicza się do okresów pracy oraz innych okresów, od których zależy nabycie uprawnień pracowniczych.

3. Wynagrodzenie członków zarządu komisarycznego ustala Komisja Nadzoru Bankowego, z tym że nie może ono być wyższe niż wynagrodzenie członków dotychczasowego zarządu. Koszty działalności zarządu komisarycznego obciążają bank.

B. Likwidacja, przejęcie banku

Art. 147. 1. Jeżeli po upływie 6 miesięcy od daty nadzwyczajnego walnego zgromadzenia zwołanego w trybie określonym w art. 143 ust. 1 pkt 3 strata przekraczać będzie połowę funduszy własnych, Komisja Nadzoru Bankowego może podjąć decyzję o:

- 1) przejęciu banku przez inny bank, za zgodą banku przejmującego,
- 2) likwidacji banku,
- 3) wystąpieniu do Rady Ministrów o likwidację banku — w przypadku banku państwowego.

2. Decyzję o przejęciu banku przez inny bank lub o likwidacji banku Komisja Nadzoru Bankowego może podjąć również w innym terminie niż określony w ust. 1, jeżeli wystąpiły okoliczności grożące niewypłacalnością banku lub obniżeniem sumy funduszy własnych banku w takim stopniu, że nie byłyby spełnione wymagania obowiązujące przy tworzeniu banku.

3. Od decyzji, o której mowa w ust. 1 i 2, rada nadzorczą może wnieść skargę do Naczelnego Sądu Administracyjnego w terminie 7 dni od daty doręczenia decyzji. Wniesienie skargi nie wstrzymuje wykonania decyzji, jednakże przed rozpatrzeniem skargi nie może być rozpoczęte upływnianie majątku banku w likwidacji ani przejęcie majątku banku przez bank przejmujący.

Art. 148. 1. Z dniem podjęcia przez Komisję Nadzoru Bankowego decyzji o przejęciu banku przez inny bank:

- 1) zarząd banku, zarząd komisaryczny oraz rada nadzorczą przejmowanego banku ulegają rozwiązaniu, a kompetencje walnego zgromadzenia zostają zawieszane,

2) bank przejmujący obejmuje zarząd majątkiem banku przejętego,

3) wygasają prokury i pełnomocnictwa udzielone przez przejęty bank.

2. Bank przejmujący dwukrotnie ogłosi w pismach o zasięgu ogólnopolskim i w Monitorze Sądowym i Gospodarczym decyzję o przejęciu banku oraz wezwie wierzycieli tego banku do zgłoszenia roszczeń w terminie miesiąca od daty ostatniego ogłoszenia. Obowiązek ten nie dotyczy wierzycieli z tytułu rachunków bankowych. W przypadku banków spółdzielczych wystarczające jest ogłoszenie w piśmie lokalnym i Monitorze Spółdzielczym.

3. Bank przejmujący zgłosi do właściwego rejestru przejęcie banku wraz z wnioskiem o wykreślenie z rejestru banku przejmowanego.

Art. 149. 1. Przejęcie banku następuje na podstawie bilansu sporządzonego na dzień przejęcia. Z tym dniem bank przejmujący wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki banku przejmowanego.

2. Bilans, o którym mowa w ust. 1, powinien być zbadany przez biegłego rewidenta uprawnionego do badania sprawozdań finansowych banków.

Art. 150. Fundusze własne przejętego banku przeznaczają się na pokrycie strat bilansowych tego banku.

Art. 151. Po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli banku przejętego bank przejmujący dokonuje wypłat akcjonariuszom lub członkom banku przejętego z jego pozostałego majątku w proporcji do posiadanego uprzednio kapitału albo wydaje akcjonariuszom tego banku akcje własne, a w przypadku banku spółdzielczego przyznaje członkom banku przejętego prawo do funduszu udziałowego odpowiedniej wartości. Wydanie akcji własnych nastąpi po ustalonej cenie emisyjnej, nie wyższej jednak niż wartość księgową akcji, natomiast wartość prawa do funduszu udziałowego jest ustalana przy uwzględnieniu ostatniego zatwierdzonego bilansu banku przejmującego.

Art. 152. Bank przejmujący może żądać zmiany treści zobowiązania zaciągniętego przez czynność prawną banku przejętego w okresie roku przed przejęciem, jeżeli w wyniku tej czynności druga strona uzyskała wierzycielność na warunkach korzystniejszych od stosowanych wówczas przez bank przejęty. Powództwo banku przejmującego rozpoznaje właściwy miejscowo sąd wojewódzki sąd gospodarczy.

Art. 153. 1. Zarząd nad majątkiem likwidowanego banku obejmuje powołany przez Komisję Nadzoru Bankowego likwidator, na którego przechodzą uprawnienia zastrzeżone w ustawie i statucie dla organów banku. Likwidator reprezentuje bank w likwidacji w sądzie i poza sądem.

2. Z dniem przejęcia zarządu majątkiem likwidowanego banku przez likwidatora:

- 1) rada nadzorcza, zarząd i inne organy banku ulegają rozwiązaniu,
- 2) członkowie rady nadzorczej banku oraz członkowie zarządu banku zostają odwołani z mocy prawa.

Art. 154. Likwidacja banku jest prowadzona zgodnie z zasadami obowiązującymi przy likwidacji spółek handlowych, spółdzielni lub stosownie do przepisów, o których mowa w art. 14, z tym że:

- 1) w okresie likwidacji nie wypłaca się dywidendy ani oprocentowania udziałów,
- 2) bilans otwarcia likwidacji, program likwidacji oraz rachunek z przeprowadzonej likwidacji podlegają zatwierdzeniu przez Komisję Nadzoru Bankowego,
- 3) likwidator nie rzadziej niż raz na miesiąc składa Komisji Nadzoru Bankowego sprawozdanie z przebiegu likwidacji,
- 4) podział pomiędzy akcjonariuszy (członków) majątku pozostałego po zaspokojeniu i zabezpieczeniu wierzycieli nie może nastąpić przed upływem roku od daty ostatniego ogłoszenia o otwarciu likwidacji.

Art. 155. 1. Likwidatorowi przysługuje prawo żądania zmiany treści zobowiązania, o którym mowa w art. 152. Może on potrącić z wierzytelności likwidowanego banku dług wynikający z rachunku bankowego także wtedy, gdy terminy jego spłaty jeszcze nie nastąpiły.

2. Po zakończeniu likwidacji likwidator sporządza sprawozdanie likwidacyjne i składa je Komisji Nadzoru Bankowego oraz sądowi rejestrowemu z wnioskiem o wykreślenie banku z rejestru.

Art. 156. Szczegółowe warunki i tryb przejęcia lub likwidacji banku oraz powołanie likwidatora określa decyzja, o której mowa w art. 147 ust. 1.

Art. 157. Komisja Nadzoru Bankowego może podjąć decyzję o odwołaniu likwidatora wyznaczonego przez bank, jeżeli prowadzi on likwidację banku w sposób zagrażający bezpieczeństwu środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych. Komisja Nadzoru Bankowego powołuje wówczas nowego likwidatora.

C. Upadłość banku

Art. 158. 1. Jeżeli według bilansu aktywa banku nie wystarczają na zaspokojenie jego zobowiązań, zarząd banku, zarząd komisaryczny lub likwidator powiadamia o tym niezwłocznie Komisję Nadzoru Bankowego, która podejmuje decyzję o zawieszeniu działalności banku, a następnie decyzję o jego przejęciu przez inny bank, za zgodą banku przejmującego, albo występuje do właściwego sądu wojewódzkiego z wnioskiem o ogłoszenie upadłości, o czym zawiadamia Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Uprawnienie do żądania ogłoszenia upadłości banku przysługuje wyłącznie Komisji Nadzoru Bankowego.

2. W przypadku banku spółdzielczego powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, może być złożone także przez zarząd banku regionalnego, którego bank spółdzielczy jest akcjonariuszem.

3. Decyzję o zawieszeniu działalności banku oraz jego przejęciu albo wystąpieniu z wnioskiem o ogłoszenie upadłości Komisja Nadzoru Bankowego może podjąć także z własnej inicjatywy, jeżeli nie nastąpi powiadomienie, o którym mowa w ust. 1.

4. Decyzja o zawieszeniu działalności banku jest podawana do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim i w Monitorze Sądowym i Gospodarczym.

5. Decyzja o zawieszeniu działalności nie podlega zaskarżeniu.

6. Podejmując decyzję wymienioną w ust. 1, Komisja Nadzoru Bankowego może zawiesić działalność zarządu i innych organów banku i jednocześnie powołać zarząd komisaryczny.

Art. 159. 1. W okresie zawieszenia działalności bank:

- 1) nie reguluje swoich zobowiązań, z wyjątkiem związanych z ponoszeniem uzasadnionych kosztów bieżącej działalności, i nie prowadzi działalności bankowej poza windykacją należności z tytułu wcześniej udzielonych kredytów, pożyczek pieniężnych lub akredytyw,
- 2) nie wypłaca środków pochodzących z nadwyżki bilansowej ani oprocentowania wkładów.

2. W okresie zawieszenia w stosunku do banku nie może zostać wszczęte postępowanie egzekucyjne, a wszczęte wcześniej ulega zawieszeniu. Zawieszeniu ulega również egzekucja z rachunków bankowych prowadzonych przez ten bank.

3. Warunki i zakres działalności banku w okresie zawieszenia określa decyzja, o której mowa w art. 158 ust. 1.

Art. 160. 1. O ogłoszeniu upadłości banku orzeka właściwy miejscowo sąd wojewódzki sąd gospodarczy, w składzie trzech sędziów zawodowych, najpóźniej w terminie miesiąca od otrzymania wniosku.

2. Przed rozstrzygnięciem wniosku o ogłoszenie upadłości sąd wysłuchuje przedstawiciela Komisji Nadzoru Bankowego oraz prezesa i ewentualnie innych członków ostatniego zarządu banku, którego dotyczy wniosek, a w przypadku banku państwowego lub banku będącego jednoosobową spółką Skarbu Państwa również przedstawiciela Ministra Skarbu Państwa, a także przedstawiciela Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, jeżeli bank jest objęty pomocą tego Funduszu.

3. Sąd wyznacza syndyka upadłości spośród osób posiadających znajomość organizacji i zasad działalności banków. Syndykiem może być również inny bank.

4. Ogłaszając upadłość banku, sąd ustanawia kuratora do reprezentowania upadłego banku w postępowaniu upadłościowym.

5. Komisji Nadzoru Bankowego i bankowi służy zażalenie na postanowienie sądu w przedmiocie ogłoszenia upadłości banku.

Art. 161. Z dniem ogłoszenia upadłości:

- 1) wymagalne stają się wszystkie zobowiązania upadłego banku, których termin płatności jeszcze nie nastąpił,
- 2) ulegają rozwiązaniu:
 - a) umowy rachunku bankowego; oprocentowanie rachunków bankowych jest naliczane do dnia ogłoszenia upadłości,
 - b) umowy kredytu i pożyczki, jeżeli do dnia ogłoszenia upadłości nie nastąpiło oddanie środków pieniężnych do dyspozycji kredytobiorcy (pożyczkobiorcy),
 - c) umowy poręczenia, gwarancji bankowych i akredytyw, jeżeli do dnia ogłoszenia upadłości bank nie otrzymał prowizji z tytułu tych czynności,
 - d) umowy o udostępnienie skrytek sejfowych oraz umowy przechowania, z tym że wydanie przedmiotów i papierów wartościowych powinno nastąpić w terminie uzgodnionym z oddającym na przechowanie,
- 3) uczestnikiem postępowania upadłościowego staje się Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

Art. 162. Z dniem objęcia przez syndyka zarządu upadłym bankiem organy banku ulegają rozwiązaniu z mocy prawa oraz zostaje odwołany zarząd komisaryczny i kurator, o którym mowa w art. 144 ust. 1.

Art. 163. 1. Niezwłocznie po powołaniu syndyk zgłasza do rejestru, do którego bank jest wpisany, jego upadłość oraz dwukrotnie ogłasza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim i w Monitorze Sądowym i Gospodarczym wezwanie do wierzycieli o zgłaszanie wierzytelności w terminie 3 miesięcy od daty ostatniego ogłoszenia, chyba że sąd ustali krótszy termin.

2. Obowiązek zgłaszania nie dotyczy wierzytelności z tytułu rachunków bankowych.

3. Syndyk składa co 3 miesiące Komisji Nadzoru Bankowego sprawozdania ze swojej działalności.

Art. 164. 1. Wniosek o dopuszczenie do zawarcia układu między upadłym bankiem a jego wierzycielami może być złożony przez akcjonariuszy (członków) reprezentujących dwie trzecie kapitału lub funduszu udziałowego upadłego banku, a w stosunku do banku spółdzielczego — również przez bank regionalny, którego bank spółdzielczy jest akcjonariuszem.

2. Przed wydaniem postanowienia w sprawie dopuszczenia do zawarcia układu sędzia-komisarz wystu-

kuje składającego wniosek syndyka, przedstawiciela Komisji Nadzoru Bankowego, a w przypadku banku, za którego zobowiązania z tytułu rachunków oszczędnościowych odpowiada Skarb Państwa — także przedstawiciela Ministra Finansów.

Art. 165. 1. Jeżeli nie dojdzie do zawarcia układu, sędzia-komisarz, po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Bankowego, określi warunki nabycia przedsiębiorstwa bankowego przez inne banki oraz wyznaczy termin składania ofert.

2. Prawo nabycia na podstawie oceny złożonych pisemnych ofert przyznaje sędzia-komisarz po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Bankowego.

3. Nabycie przedsiębiorstwa bankowego następuje w stanie wolnym od obciążeń, z wyjątkiem zobowiązań z tytułu rachunków bankowych oraz służebności gruntowych.

4. Syndyk zgłasza nabycie banku do rejestru, w którym bank był wpisany.

Art. 166. 1. Jeżeli nie nastąpi nabycie przedsiębiorstwa bankowego w całości, syndyk za zezwoleniem sędziego-komisarza przystąpi do sprzedaży poszczególnych składników majątku banku. Sprzedaż nieruchomości będących własnością banku następuje według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o licytacji.

2. Nabycie składników majątku następuje w stanie wolnym od wszelkich obciążeń, z wyjątkiem służebności gruntowych.

Art. 167. Przy zaspokajaniu należności przypadających od upadłego banku i nie objętych przepisem art. 165 ust. 3 stosuje się odpowiednio art. 204 Prawa upadłościowego, z tym że:

- 1) należności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, o których mowa w art. 30 ustawy, o której mowa w art. 56 ust. 2 pkt 1, oraz należności Skarbu Państwa powstałe wskutek zaspokojenia roszczeń z tytułu jego odpowiedzialności za rachunki oszczędnościowe ulegają zaspokojeniu po zaspokojeniu należności wynikających z art. 204 § 1 pkt 1 i 2 Prawa upadłościowego,
- 2) należności przypadające z tytułu rachunków bankowych ulegają zaspokojeniu po zaspokojeniu należności, o których mowa w pkt 1,
- 3) należności Skarbu Państwa i Narodowego Banku Polskiego powstałe z tytułu udzielonych gwarancji na wypłatę części środków pieniężnych z rachunków oszczędnościowych ulegają zaspokojeniu po zaspokojeniu należności, o których mowa w pkt 2, przed zaspokojeniem należności z tytułu podatków.

Art. 168. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej ustawie do postępowania w przedmiocie upadłości banku stosuje się przepisy Prawa upadłościowego, z wyjątkiem art. 13 oraz art. 218 § 1 pkt 1.

Art. 169. W związku z likwidacją lub upadłością banku bądź ustanowieniem zarządu komisarycznego posiadane uprawnienia członków władz banku dotyczące wypłaty odpraw pieniężnych i wynagrodzeń za okres po rozwiązaniu stosunku pracy tracą moc.

Rozdział 13

Odpowiedzialność cywilna i karna

Art. 170. 1. Wykonywanie czynności bankowych bez zezwolenia nie stanowi podstawy do pobierania oprocentowania, prowizji, opłat ani innego wynagrodzenia.

2. Kto otrzymał oprocentowanie, prowizję, opłatę lub inne wynagrodzenie za czynności, o których mowa w ust. 1, jest zobowiązany do ich zwrotu.

Art. 171. 1. Kto bez zezwolenia prowadzi działalność polegającą na gromadzeniu środków pieniężnych innych osób fizycznych, prawnych lub jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej, w celu udzielania kredytów, pożyczek pieniężnych lub obciążania ryzykiem tych środków w inny sposób, podlega grzywnie do 5 000 000 złotych i karze pozbawienia wolności do lat 3.

2. Tej samej karze podlega, kto, prowadząc działalność zarobkową wbrew warunkom określonym w ustawie, używa w nazwie jednostki organizacyjnej nie będącej bankiem lub do określenia jej działalności lub reklamy wyrazów „bank” lub „kasa”.

3. Tej samej karze podlega także ten, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 lub 2 działając w imieniu lub w interesie osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej.

4. Kto, będąc obowiązany do podania uprawnionym organom informacji dotyczących banku i klientów banku w zakresie ustalonym w ustawie, podaje nieprawdziwe lub zataja prawdziwe dane, podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności do lat 3.

5. Kto, będąc obowiązany do zachowania tajemnicy bankowej, ujawnia lub wykorzystuje informacje stanowiące tajemnicę bankową, niezgodnie z upoważnieniem określonym w ustawie, podlega grzywnie do 1 000 000 złotych i karze pozbawienia wolności do lat 3.

Rozdział 14

Przepisy przejściowe, zmiany w przepisach obowiązujących i przepisy końcowe

Art. 172. 1. Banki, które w dniu wejścia w życie ustawy nie spełniają przewidzianych w niej wymagań dotyczących wielkości funduszy własnych, są obowiązane:

- 1) w terminie do dnia 31 grudnia 1998 r. osiągnąć współczynnik wypłacalności określony w art. 128 oraz uzyskać zwiększenie sumy funduszy własnych do poziomu wymaganego przy tworzeniu banku,

- 2) opracować w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy program osiągnięcia współczynnika wypłacalności, o którym mowa w pkt 1, i przedłożyć Komisji Nadzoru Bankowego.

2. W uzasadnionych przypadkach Komisja Nadzoru Bankowego przedłuży termin określony w ust. 1 pkt 1, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 1999 r.

Art. 173. 1. Banki, które w dniu wejścia w życie ustawy nie spełniają przewidzianych w niej wymagań dotyczących wysokości kapitału założycielskiego, są obowiązane w terminie do dnia 31 grudnia 1999 r. podwyższyć wysokość tego kapitału do kwoty określonej w art. 32 ust. 1.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do banków spółdzielczych.

Art. 174. 1. Fundusz ryzyka, o którym mowa w art. 96 ustawy wymienionej w art. 193, ulega likwidacji z pierwszym dniem roku obrotowego (podatkowego) rozpoczynającego się począwszy od dnia 1 stycznia 1998 r., z tym że kwoty stanowiące równowartość odpisów na ten fundusz, pomniejszone o podatek dochodowy od osób prawnych obliczony zgodnie z ust. 3, przekazuje się na kapitał rezerwowy banku, a kwotę podatku przenosi się na zobowiązanie banku wobec budżetu.

2. Kwota odpisów zgromadzonych na funduszu ryzyka, o którym mowa w ust. 1, utworzona:

- 1) z zysku banku nie podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób prawnych,
- 2) w ciężar kosztów:
 - a) nie podlega opodatkowaniu w części odpowiadającej 50 % tej kwoty oraz
 - b) podlega opodatkowaniu w części odpowiadającej 50 % tej kwoty, z tym że podatek wpłaca się począwszy od roku podatkowego rozpoczynającego się w 1998 r., w okresie 3 lat podatkowych, w równych ratach miesięcznych w każdym roku.

3. Kwoty, o której mowa w ust. 2 pkt 2 lit. b), nie łączy się z przychodami z innych źródeł, a podatek określona się w wysokości stanowiącej iloczyn tej kwoty i stawki podatku wynoszącej 40 %.

4. Wpłata podatku dochodowego od osób prawnych, o którym mowa w ust. 2, dokonuje się w terminach wpłat zaliczek na ten podatek, określonych w odrębnych przepisach.

Art. 175. Przepisy rozdziału 2 stosuje się również do postępowania nie zakończonego przed wejściem w życie ustawy zezwoleniem Prezesa Narodowego Banku Polskiego na utworzenie banku lub otwarcie oddziału banku zagranicznego albo oddziału banku krajowego za granicą, jak również na otwarcie przedstawicielstwa banku zagranicznego.

Art. 176. Postępowanie naprawcze, likwidacyjne i upadłościowe wszczęte przed dniem wejścia w życie

ustawy toczy się od tego dnia według przepisów ustawy.

Art. 177. 1. Banki działające w dniu wejścia w życie ustawy są bankami w rozumieniu tej ustawy oraz zachowują uprawnienia i obowiązki w zakresie, w jakim nie są z nią sprzeczne.

2. Banki z udziałem kapitału zagranicznego, działające w dniu wejścia w życie ustawy, stają się bankami z udziałem osób zagranicznych.

3. Wpłacony w walutach obcych kapitał akcyjny banków utworzonych przez osoby zagraniczne lub z udziałem osób zagranicznych zostaje przeliczony na złote, według kursu średniego ogłoszanego przez Narodowy Bank Polski w dniu wejścia w życie ustawy.

Art. 178. 1. Bank, który rozpoczął działalność przed datą wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 190, i nie posiada zezwolenia Prezesa Narodowego Banku Polskiego na utworzenie banku, jest upoważniony do wykonywania czynności bankowych ustalonych w statucie w zakresie, w jakim nie sprzeciwiają się temu przepisy ustawy.

2. W stosunku do banku, o którym mowa w ust. 1, zamiast przewidzianego w art. 138 ust. 3 pkt 4 i w ust. 6 uchylenia zezwolenia na utworzenie banku stosuje się decyzję o zakazie wykonywania niektórych lub wszystkich czynności bankowych.

Art. 179. Przewidziane w ustawie ograniczenia dotyczące nabywania oraz wnoszenia udziałów i wkładów do innej osoby prawnej, w tym nabywania przez banki akcji i zamiany wierzytelności na składniki w majątku dłużnika, nie obowiązują w toku postępowania określonego w ustawie z dnia 3 lutego 1993 r. o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 18, poz. 82, z 1996 r. Nr 52, poz. 235, Nr 106, poz. 496 i Nr 118, poz. 561 oraz z 1997 r. Nr 98, poz. 603).

Art. 180. Banki, które w dniu wejścia w życie ustawy przekraczają limity określone w art. 6 ust. 1 pkt 1 i w ust. 3 oraz w art. 71, obowiązane są osiągnąć te limity do dnia 31 grudnia 1999 r.

Art. 181. Do umów zawartych przez banki, w tym do gwarancji bankowych i poręczeń udzielonych przed wejściem w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe, z zastrzeżeniem art. 152.

Art. 182. 1. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w niniejszej ustawie, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy, obowiązują dotychczasowe przepisy wykonawcze, o ile nie są sprzeczne z przepisami tej ustawy.

2. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy Prezes Narodowego Banku Polskiego ogłosi w Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego wykaz obowiązujących dotychczas przepisów wykonawczych.

Art. 183. Dowody na okaziciela wystawione w związku z umowami na wkłady oszczędnościowe zawartymi przed wejściem w życie ustawy zachowują moc do czasu wygaśnięcia tych umów, chyba że strony postanowią wcześniej przekształcić je w umowy rachunku oszczędnościowego, o których mowa w art. 50 ust. 2.

Art. 184. Przepisów art. 49 ustawy, o której mowa w art. 27 ust. 1, nie stosuje się do banków.

Art. 185. Bank Gospodarstwa Krajowego jest bankiem państwowym i działa na podstawie ustawy — Prawo bankowe, z tym że do zakresu jego działalności należy również wykonywanie czynności:

- 1) dotyczących instytucji kredytowych zlikwidowanych lub uznanych za zlikwidowane na podstawie dekretów z dnia 25 października 1948 r.:
 - a) o zasadach i trybie likwidacji niektórych przedsiębiorstw bankowych (Dz.U. Nr 52, poz. 410, z 1949 r. Nr 35, poz. 256 i z 1951 r. Nr 31, poz. 240),
 - b) o zasadach i trybie likwidacji niektórych instytucji kredytu długoterminowego (Dz.U. Nr 52, poz. 411 i z 1951 r. Nr 31, poz. 241),
 - c) o reformie bankowej (Dz.U. z 1951 r. Nr 36, poz. 279 i z 1957 r. Nr 31, poz. 136),
- 2) zleconych przez Ministra Finansów, przy czym warunki wykonania zlecenia bank uzgadnia ze zlecającym.

Art. 186. W ustawie z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz.U. z 1996 r. Nr 54, poz. 245) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3e w ust. 2 po wyrazach „przypadków, gdy” dodaje się wyrazy „akcje spółki zostały dopuszczone do publicznego obrotu albo”;
- 2) w art. 8 w ust. 1 dodaje się pkt 6 i 7 w brzmieniu:
 - „6) nabycie nieruchomości przez cudzoziemca, będącego bankiem i jednocześnie wierzycielem hipotecznym, w trybie przejęcia nieruchomości na własność w wyniku bezskutecznej licytacji w postępowaniu egzekucyjnym,
 - 7) nabycie lub objęcie przez bank będący osobą prawną określoną w art. 1 ust. 2 pkt 3 akcji lub udziałów w spółce, o której mowa w art. 3e, w związku z dochodzeniem przez ten bank roszczeń wynikających z dokonanych czynności bankowych.”

Art. 187. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 1993 r. Nr 106, poz. 482 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 1, poz. 2, Nr 43, poz. 163, Nr 80, poz. 368, Nr 87, poz. 406, Nr 90, poz. 419, Nr 113, poz. 547, Nr 123, poz. 602 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 5, poz. 25, Nr 86, poz. 433, Nr 96, poz. 478, Nr 133, poz. 654 i Nr 142, poz. 704, z 1996 r. Nr 25, poz. 113, Nr 34, poz. 146, Nr 90, poz. 405, Nr 137, poz. 639 i Nr 147, poz. 686 oraz z 1997 r. Nr 9, poz. 44, Nr 28, poz. 153, Nr 79, poz. 484, Nr 96, poz. 592, Nr 107, poz. 685, Nr 118, poz. 754, Nr 121, poz. 770, Nr 123, poz. 776 i 777, Nr 137, poz. 926 i Nr 139, poz. 932—934) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 12 w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) w bankach — kwota stanowiąca równowartość rezerwy na ryzyko ogólne, utworzonej zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Prawo bankowe (Dz. U. Nr 140, poz. 937) rozwiązanej lub wykorzystanej w inny sposób.”;

2) w art. 15 po ust. 1g dodaje się ust. 1h w brzmieniu:

„1h. W bankach kosztem uzyskania przychodów jest także rezerwa na ryzyko ogólne tworzona w roku podatkowym zgodnie z art. 130 ustawy, o której mowa w art. 12 ust. 1 pkt 6.”;

3) w art. 16 w ust. 1 w pkt 25 w lit. b) skreśla się wyrazy „a w bankach — pomniejszonych także o połowę tej części funduszu ryzyka, w jakim pokryto nim spłacone kredyty (pożyczki)”.

Art. 188. W ustawie z dnia 24 czerwca 1994 r. o restrukturyzacji banków spółdzielczych i Banku Gospodarki Żywnościowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 80, poz. 369, z 1995 r. Nr 142, poz. 704, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i z 1997 r. Nr 121, poz. 770) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 skreśla się wyrazy „za zgodą Prezesa Narodowego Banku Polskiego, wydaną w porozumieniu z Ministrem Finansów, na wniosek założycieli”;

2) w art. 5 w ust. 1 w pkt 1 dodaje się wyrazy „na zasadach i w trybie określonych w rozdziale 3 ustawy — Prawo bankowe”;

3) w art. 5 w ust. 1 skreśla się pkt 2;

4) w art. 6 wyrazy „art. 8” zastępuje się wyrazami „art. 6 ust. 1 pkt 1”;

5) w art. 18 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Akcjonariuszowi banku krajowego przysługuje na walnym zgromadzeniu jeden głos z każdej posiadanej akcji. Akcjonariusze, o których mowa w ust. 2, nie mogą objąć łącznie więcej niż 24% akcji dających prawo głosu na walnym zgromadzeniu.”;

6) w art. 23:

a) w ust. 2 wyrazy „Prezesa Narodowego Banku Polskiego” zastępuje się wyrazami „Komisję Nadzoru Bankowego”,

b) w ust. 6 wyrazy „Prezes Narodowego Banku Polskiego” zastępuje się wyrazami „Komisja Nadzoru Bankowego”;

7) po art. 31 dodaje się art. 31a w brzmieniu:

„Art. 31a. 1. Bankowi Unii Gospodarczej S.A. w Warszawie oraz Gospodarczemu Bankowi Południowo-Zachodniemu S.A. we Wrocławiu, niezależnie od uprawnień określonych w umowie zrzeczenia zawartej na podstawie przepisów Prawa bankowego, przysługują w stosunku do zrzeszonych w nich banków spółdzielczych upraw-

nienia i obowiązki wynikające z art. 4, art. 5 ust. 2, art. 6, art. 8 ust. 1 oraz art. 15 ust. 4.

2. Banki, o których mowa w ust. 1, mogą wyrazić zgodę na rozszerzenie obszaru działania zrzeszonego banku spółdzielczego do granic regionu określonego w trybie art. 30 ust. 2 i 3.”

Art. 189. W ustawie z dnia 19 grudnia 1980 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. z 1993 r. Nr 108, poz. 486 i Nr 134, poz. 646, z 1995 r. Nr 5, poz. 25 i Nr 85, poz. 462, z 1996 r. Nr 75, poz. 357 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 770) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 34b po ust. 7 dodaje się ust. 8—12 w brzmieniu:

„8. Podatnik będący osobą fizyczną nie prowadzącą działalności gospodarczej, który nie wyraził zgody na udzielenie urzędowi skarbowemu informacji w zakresie, o którym mowa w art. 34a ust. 1—3, ani też nie upoważnił banku do przekazania tych informacji urzędowi skarbowemu, może wnieść sprzeciw w terminie 3 dni od dnia powiadomienia go przez urząd skarbowy o skierowaniu do instytucji finansowej żądania sporządzenia i przekazania informacji, w przypadku naruszenia przepisów ustawy albo stwierdzenia błędu w identyfikacji podatnika.

9. Sprzeciw wraz z uzasadnieniem wnosi się za pośrednictwem właściwego urzędu skarbowego w formie pisemnej do sądu rejonowego, właściwego dla miejsca zamieszkania lub siedziby dłużnika. Urząd skarbowy niezwłocznie zawiadamia bank o wniesieniu przez podatnika sprzeciwu. W postępowaniu sądowym sprzeciw jest rozpatrywany na podstawie przepisów księgi drugiej Kodeksu postępowania cywilnego — postępowanie nieprocesowe, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

10. Wnoszący sprzeciw uiszcza stały wpis.

11. Sąd uchyla żądanie urzędu skarbowego, jeżeli narusza ono przepisy ustawy, a w przeciwnym przypadku sprzeciw oddala. Postanowienie sądu wymaga uzasadnienia. Na postanowienie sądu służy środek odwoławczy.

12. Minister Sprawiedliwości określa, w drodze rozporządzenia, wysokość wpisu wnoszonego od sprzeciwu.”;

2) po art. 49i dodaje się art. 49j w brzmieniu:

„Art. 49j. 1. W okresie do dnia 31 grudnia 1999 r. instytucje finansowe wymienione w art. 34a ust. 1—3 mogą wystąpić z wnioskiem do urzędu skarbowego, który zażądał przekazania informacji, o ograniczenie ich zakresu.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składany jest w terminie 14 dni od dnia otrzymania żądania i wymaga uzasadnienia.

3. Urząd skarbowy w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku postanawia ostatecznie o zakresie żądanych informacji."

Art. 190. W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 oraz z 1997 r. Nr 32, poz. 183, Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 118, poz. 754 oraz Nr 139, poz. 933 i 934) w art. 81:

a) w ust. 1 wyrazy „Prezes Narodowego Banku Polskiego” zastępuje się wyrazami „Komisja Nadzoru Bankowego”,

b) w ust. 2 w pkt 2 wyrazy „Prezesem Narodowego Banku Polskiego” zastępuje się wyrazami „Komisję Nadzoru Bankowego”.

Art. 191. W ustawie z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 133, poz. 654, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 156, poz. 775 oraz z 1997 r. Nr 80, poz. 507, Nr 103, poz. 651 i Nr 115, poz. 741) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:

a) w ust. 2 wyrazy „Prezesa Narodowego Banku Polskiego” zastępuje się wyrazami „Komisję Nadzoru Bankowego”,

b) w ust. 4 wyrazy „Prezes Narodowego Banku Polskiego” zastępuje się wyrazami „Komisja Nadzoru Bankowego”;

2) w art. 7 wyrazy „Prezes Narodowego Banku Polskiego” zastępuje się wyrazami „Komisja Nadzoru Bankowego”.

Art. 192. W ustawie z dnia 14 czerwca 1996 r. o łączeniu i grupowaniu niektórych banków w formie spółki akcyjnej (Dz. U. Nr 90, poz. 406 i Nr 156, poz. 775 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 770) w art. 10 w ust. 4 wyrazy „Prezes Narodowego Banku Polskiego” zastępuje się wyrazami „Komisja Nadzoru Bankowego”.

Art. 193. Traci moc ustawa z dnia 31 stycznia 1989 r. — Prawo bankowe (Dz. U. z 1992 r. Nr 72, poz. 359, z 1993 r. Nr 6, poz. 29, Nr 28, poz. 127 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 80, poz. 369 i Nr 121, poz. 591, z 1995 r. Nr 4, poz. 18 i Nr 133, poz. 654, z 1996 r. Nr 10, poz. 61, Nr 75, poz. 357, Nr 90, poz. 406, Nr 106, poz. 496 i Nr 149, poz. 703 oraz z 1997 r. Nr 23, poz. 117, Nr 24, poz. 119, Nr 71, poz. 449, Nr 88, poz. 554, Nr 121, poz. 769 i 770 i Nr 137, poz. 926), z wyjątkiem przepisów art. 121 ust. 2 i 3.

Art. 194. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1998 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*